

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ

**ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ
ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ & ΟΡΓΑΝΩΣΗΣ**

**ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΑΠΟΚΕΝΤΡΩΣΗΣ &
ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ**

**Δ/ΝΣΗ ΟΡΓΑΝΩΣΗΣ ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ Τ.Α.
ΤΜΗΜΑ ΟΡΓΑΝΩΣΗΣ Τ.Α. Α' ΒΑΘΜΟΥ**

**Λειτουργία Οικονομικής
Επιτροπής και
Επιτροπής Ποιότητας Ζωής**

AIRETOS.GR

Αριθμός Εγκυκλίου: 374

Α.Π.: 39135/ 30-5-2022

Πίνακας περιεχομένων

Εισαγωγή.....	3
Θέματα Συγκρότησης και Σύθεσης της Επιτροπής	3
α. Συγκρότηση της Επιτροπής	3
i. Αντιπρόεδρος της Επιτροπής	4
ii. Οριζόμενοι Αντιδήμαρχοι μέλη της Επιτροπής	4
iii. Αναπλήρωση μελών.....	5
β. Σύθεση της Επιτροπής	6
Σύγκληση.....	7
α. Πρόσκληση.....	8
Κατεπείγουσα πρόσκληση	8
i) ο τόπος της συνεδρίασης.....	9
ii) ο χρόνος (ημερομηνία και ώρα).....	9
iii) τα θέματα της ημερήσιας διάταξης	10
iv) Εκτός ημερησίας διάταξης εισαγωγή θεμάτων	10
β. Αποδέκτες της πρόσκλησης	10
γ. Συνεδρίαση	11
Κατεπείγουσα συνεδρίαση	11
i) Απαρτία.....	12
ii) Συζήτηση	12
iii) Λήψη απόφασης.....	15
Πρακτικά Συνεδρίασης.....	17
i) Δικαίωμα πρόσβασης στα πρακτικά.....	19
ii) Κατάρτιση απόφασης	19
Δημοσίευση Αποφάσεων	21
Αρμοδιότητες.....	22
Αποστολή στον Επόπτη Ο.Τ.Α.	22
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ	24
Α. Διατάξεις άρθρου 75 του ν. 3852/ 2010	24
Β': Υπόδειγμα πρακτικού συνεδρίασης Επιτροπής	28
Γ': Υπόδειγμα απόφασης.....	31

Εισαγωγή

Η Οικονομική Επιτροπή και η Επιτροπή Ποιότητας Ζωής αποτελούν **συλλογικά όργανα διοίκησης** του Δήμου, τα οποία συγκροτούνται και λειτουργούν για συγκεκριμένη θητεία, μετά από τη διεξαγωγή των δημαιορεισιών.¹

Ειδικότερα, η Οικονομική Επιτροπή έχει ως αντικείμενο τον έλεγχο και την παρακολούθηση της οικονομικής και διοικητικής λειτουργίας του Δήμου² και η Επιτροπή Ποιότητας Ζωής έχει ως αντικείμενο την ανάδειξη της ποιότητας ζωής των κατοίκων³, ασκώντας αποφασιστικές και γνωμοδοτικές αρμοδιότητες. Επισημαίνεται ότι στους δήμους με πληθυσμό μέχρι δέκα χιλιάδες (10.000) κατοίκους, η Οικονομική Επιτροπή ασκεί τις αρμοδιότητες της Επιτροπής Ποιότητας Ζωής.⁴

Στην παρούσα εγκύκλιο αναπτύσσεται μια σειρά θεμάτων που άπτονται όλων των πτυχών λειτουργίας των ως άνω Επιτροπών και καταβάλλεται προσπάθεια να απαντηθούν ερωτήματα που ανακύπτουν κατά τη λειτουργία τους, καθώς και να παρουσιαστούν δόκιμοι τρόποι χειρισμού αυτών. Ωστόσο, επισημαίνεται ότι, σε κάθε περίπτωση, εναπόκειται στην εκάστοτε Επιτροπή να αποφασίζει, εντός του οριοθετημένου πλαισίου νομιμότητας και βάσει του κανονισμού της⁵, για τον ειδικότερο τρόπο λειτουργίας της.

Επισημαίνεται ότι για λόγους συνοχής και συντομίας, όπου γίνεται αναφορά στην παρούσα σε «Επιτροπή» νοούνται τόσο η Οικονομική Επιτροπή, όσο και η Επιτροπή Ποιότητας Ζωής.

Θέματα Συγκρότησης και Σύνθεσης της Επιτροπής

α. Συγκρότηση της Επιτροπής

Η Επιτροπή αποτελείται⁶:

α) από τον Δήμαρχο ή τον Αντιδήμαρχο που έχει ορίσει ο Δήμαρχος, ως Πρόεδρο,⁷

¹ Άρθρα 7 και 74 του ν. 3852/2010, βλ. και υπ' αριθμ. 932/απ 96599/29.12.2021 (ΑΔΑ: 6ΝΣΙ46ΜΤΛ6-ΣΩΜ) εγκύκλιο της υπηρεσίας μας.

² Άρθρο 72 παρ.1 του ν.3852/2010.

³ Άρθρο 73 παρ. 1 του ν.3852/2010.

⁴ Άρθρο 50 παρ. 2 του ν. 4873/2021 (Α' 248).

⁵ Σύμφωνα με το άρθρο 72, παρ. 1^α του ν. 3852/2010 αναφορικά με την Οικονομική Επιτροπή και 73 παρ. 1γ του ίδιου νόμου, αναφορικά με την Επιτροπή Ποιότητας Ζωής. Τον κανονισμό λειτουργίας των Επιτροπών καταρτίζουν οι ίδιες οι Επιτροπές δηλώνοντας με το τρόπο αυτόν την ανάδειξη αυτοτελούς χειρισμού των θεμάτων που τους απασχολούν.

⁶ Όπως έχει αναφερθεί στην υπ' αριθμ.932/απ 96599/29.12.2021(ΑΔΑ: 6ΝΣΙ46ΜΤΛ6-ΣΩΜ) εγκύκλιο της υπηρεσίας μας.

⁷ Σημειώνεται ότι ο Δήμαρχος που είναι Πρόεδρος της Επιτροπής, όταν απουσιάζει ή καλύπτεται αναπληρώνεται από τον Αντιπρόεδρο της (άρθρο 75, παρ. 2 του ν. 3852/2010) και όχι από τον αναπληρωτή του που ορίζει σύμφωνα με το άρθρο 89, παρ. 1 του ΚΔΚ). Επίσης, εάν παραιτηθεί ο Αντιδήμαρχος από τη θέση του Προέδρου, τότε χωρίς άλλη διατύπωση Πρόεδρος της Επιτροπής είναι ο Δήμαρχος, μέχρι τον τυχόν ορισμό Αντιδημάρχου ως Προέδρου αυτής.

β) από δύο ακόμη Αντιδημάρχους, οι οποίοι ορίζονται, ως μέλη, από το Δήμαρχο, χωρίς αναπληρωματικό μέλη, καθόσον από τις διατάξεις του άρθρου 74 παρ.1 του ν.3852/2010 δεν προκύπτει ο ορισμός αναπληρωτών τους,

γ) από δημοτικούς συμβούλους, οι οποίοι εκλέγονται, ως μέλη, από το δημοτικό συμβούλιο.

Η συγκρότηση των Επιτροπών ολοκληρώνεται κατ' εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου 74 παρ. 1 και 11 του ν. 3852/2010, με την εκλογή των αιρετών μελών τους, τον ορισμό από τον Δήμαρχο των Αντιδημάρχων (δύο μέλη οριζόμενα από το Δήμαρχο και τον, τυχόν, Πρόεδρο αυτής) και την εκλογή, μεταξύ του συνόλου των οριζόμενων και εκλεγόμενων μελών, του Αντιπροέδρου.

Στη νομοθεσία δεν προβλέπεται έκδοση πράξης συγκρότησης της Επιτροπής από κάποιο διοικητικό όργανο, όμως για λόγους ασφάλειας δικαίου (και βεβαίωσης της ημερομηνίας κατά την οποία η Επιτροπή αποτελείται από τα συγκεκριμένα μέλη) προτείνεται στην πρώτη συνεδρίαση της Επιτροπής να λαμβάνεται απόφαση, στην οποία θα μνημονεύονται τα αιρετά μέλη (τακτικά και αναπληρωματικά) και τα οριζόμενα μέλη (τους Αντιδημάρχους). Σε κάθε περίπτωση η συγκρότηση της Επιτροπής θεωρείται ότι έχει επιτευχθεί με την εκλογή του Αντιπροέδρου της.⁸ Η, τυχόν, παραίτηση μελών (οριζόμενων και αιρετών, τακτικών και αναπληρωματικών) από την Επιτροπή, μπορεί να λάβει χώρα από την ανάρτηση της απόφασης αυτής και μετά, καθόσον από τη στιγμή αυτή νομίμως ασκούν τα καθήκοντά τους ως μέλη της Επιτροπής.

i. Αντιπρόεδρος της Επιτροπής: Η εκλογή του Αντιπροέδρου λαμβάνει χώρα με φανερή ψηφοφορία, σύμφωνα με τα ειδικότερα στο κεφάλαιο «Στ. Εκλογή αντιπροέδρου της οικονομικής επιτροπής και της επιτροπής ποιότητας ζωής» της υπ' αριθμ. 932/ απ 96599/ 29.12.2021 (ΑΔΑ: 6ΝΣΙ46ΜΤΛ6-ΣΩΜ) εγκυκλίου της υπηρεσίας μας. Δικαίωμα ψήφου στην περίπτωση αυτή έχει και ο πρόεδρος της Επιτροπής.⁹ Στην ίδια συνεδρίαση, μετά την εκλογή του Αντιπροέδρου, μπορεί η Επιτροπή να συζητήσει, τα τυχόν, εκτός ημερήσιας διάταξης θέματα και κατόπιν τα υπόλοιπα θέματα που έχουν περιληφθεί στην πρόσκληση του Προέδρου της.

ii. Οριζόμενοι Αντιδήμαρχοι μέλη της Επιτροπής: Ο Ορισμός των Αντιδημάρχων ως μελών της Επιτροπής (και ο, τυχόν, ορισμός Αντιδημάρχου ως Προέδρου αυτής) λαμβάνει χώρα με απόφαση Δημάρχου, η οποία αναρτάται στον ιστότοπο του προγράμματος Δι@υγεια, ώστε να λάβει νόμιμη υπόσταση.¹⁰

⁸ Η απόφαση συγκρότησης της Επιτροπής πρέπει να δημοσιευτεί στον ιστότοπο του προγράμματος Δι@υγεια και η οποία δέον να αναφέρει και τα μέλη της Επιτροπής (οριζόμενα και αιρετά, τακτικά και αναπληρωματικά).

⁹ Άρθρο 74 παρ. 11 του ν.3852/ 2010, όπως ισχύει.

¹⁰ Άρθρο 76, παρ. 3 του ν. 4727/ 2020. Μπορεί επίσης να περιλαμβάνεται ο ορισμός τους και στην απόφαση ορισμού Αντιδημάρχων, σύμφωνα με το άρθρο 59, παρ. 5 του ν. 3852/2010.

Η νόμιμη συγκρότηση της Επιτροπής δεν θίγεται στην περίπτωση που κατά τη διάρκεια της θητείας της Επιτροπής, τροποποιηθεί η απόφαση ορισμού των οριζόμενων ως Πρόεδροι ή μέλη της Επιτροπής αντιδημάρχων (είτε ως προς το εύρος των αρμοδιοτήτων τους είτε ως προς την κατηγορία τους¹¹), καθόσον δεν πρόκειται περί νέου ορισμού Αντιδημάρχων. Στην περίπτωση, όμως, λήξης της θητείας Αντιδημάρχου που παράλληλα έχει οριστεί, λόγω της ιδιότητάς του, ως Πρόεδρος ή μέλος της Επιτροπής από τον Δήμαρχο, επέρχεται αυτοδικαίως έκπτωση από την Επιτροπή. Μέχρι τον ορισμό νέου Αντιδημάρχου από τον Δήμαρχο, η Επιτροπή δεν μπορεί να λειτουργήσει νομίμως.¹² Διαφορετική, ωστόσο, είναι η περίπτωση του Αντιδημάρχου που είναι αιρετό μέλος της Επιτροπής, καθώς ανεξαρτήτως της ισχύος ή τροποποίησης της απόφασης ορισμού του ως Αντιδημάρχου, στην περίπτωση αυτή ο Αντιδήμαρχος διατηρεί την ιδιότητα του αιρετού μέλους (τακτικού ή αναπληρωματικού) με την πρωταρχική ιδιότητα του δημοτικού συμβούλου.

Σημειώνεται ότι οι ορισμένοι Αντιδήμαρχοι (καθώς και ο Αντιδήμαρχος που ορίζεται Πρόεδρος της Επιτροπής και είναι διαφορετικό πρόσωπο από τους δύο ορισμένους Αντιδημάρχους μέλη της Επιτροπής), μπορούν να αντικατασταθούν από μέλη της Επιτροπής τόσο εξαιτίας λήξης της θητείας τους ως Αντιδημάρχων, αλλά και για λόγους που ανάγονται στην άσκηση των καθηκόντων τους.

iii. Αναπλήρωση μελών: Δεν είναι νόμιμη η συγκρότηση της Επιτροπής όταν υφίσταται κένωση θέσης και μέχρι την πλήρωσή της. Ελλείπει ρητής διάταξης, η Επιτροπή δεν μπορεί να λειτουργήσει με ελλιπή σύνθεση, ακόμα και εάν ο αριθμός των μελών που η θέση τους κενώθηκε, δεν θίγει την απαρτία.

Κενωθείσα θεωρείται η θέση εκλεγόμενου ή οριζόμενου τακτικού μέλους λόγω θανάτου, παραίτησης από την ιδιότητα του δημοτικού συμβούλου, παραίτησης από την ιδιότητα οριζόμενου μέλους της Επιτροπής ενώπιον του Δημάρχου ή εκλεγόμενου μέλους της Επιτροπής ενώπιον του δημοτικού συμβουλίου¹³, ανεξαρτητοποίησης ή διαγραφής από μέλος αντίστοιχης δημοτικής παράταξης¹⁴ και δεν υπάρχει αναπληρωματικό μέλος να τον αντικαταστήσει.¹⁵

Η πλήρωση της κενωθείσας θέσης κι μέλους με αναπληρωματικό μέλος, εάν υπάρχει, με νέα εκλογή, εάν δεν υπάρχει αναπληρωματικό μέλος, και με νέο ορισμό οριζόμενου μέλους. Αναλυτικά για τη διαδικασία αναπλήρωσης των αιρετών μελών της Επιτροπής, βλ. την υπ' αριθμ. 932/απ 96599/29.12.2021 (ΑΔΑ: 6ΝΣΙ46ΜΤΛ6-ΣΩΜ) εγκύκλιο της

¹¹ Έμμισθοι ή άμισθοι.

¹² Στην περίπτωση που το ίδιο πρόσωπο οριστεί εκ νέου αντιδήμαρχος, ο τυχόν νέος ορισμός του ως Πρόεδρος ή μέλος της Οικονομικής Επιτροπής ή της Επιτροπής Ποιότητας Ζωής έπεται της δημοσίευσης της απόφασης ορισμού του ως αντιδήμαρχος.

¹³ Άρθρο 54 του ν.3852/2010, όπως ισχύει

¹⁴ Άρθρο 74 παρ. 12 του ν.3852/2010, όπως ισχύει

¹⁵ Άρθρο 74, παρ. 7 του ν. 3852/2010. Στην περίπτωση της πλήρωσης θέσης τακτικού μέλους της Επιτροπής από αναπληρωματικό δεν υφίσταται μη νόμιμη συγκρότηση της Επιτροπής καθόσον η αντικατάσταση αυτή γίνεται εκ της διάταξης του νόμου και έτσι δεν υπάρχει χρονικό διάστημα που οι θέσεις της Επιτροπής μπορεί να θεωρηθούν κενές.

υπηρεσίας μας, κεφάλαιο «Δ. Αναπλήρωση - Παραίτηση μελών οικονομικής επιτροπής και επιτροπής ποιότητας ζωής».

Ειδικότερη περίπτωση κένωσης θέσης αποτελεί η αδικαιολόγητη απουσία από τρεις (3) τουλάχιστον συνεδριάσεις για τα οριζόμενα μέλη και για τα εκλεγόμενα μέλη που δεν έχουν αναπληρωματικά μέλη. Περαιτέρω, αν ένα μέλος της Επιτροπής απουσιάζει αδικαιολόγητα από τρεις (3) τουλάχιστον συνεχείς συνεδριάσεις¹⁶, το δημοτικό συμβούλιο με πράξη του το αντικαθιστά. Για την αντικατάσταση εφαρμόζονται οι διατάξεις του άρθρου 74 παρ.7 του ν.3852/2010. Σε κάθε περίπτωση, η πράξη αντικατάστασης ή το πρακτικό εκλογής, στην περίπτωση διενέργειας νέας εκλογής¹⁷ για την κάλυψη της κενής έδρας, αποστέλλονται προς έλεγχο νομιμότητας στην οικεία Αποκεντρωμένη Διοίκηση (λόγω του ότι η παρ. 10 έπεται όλων των διαδικασιών των προηγούμενων παρ. του άρθρου 74, στις οποίες εμπιρεύονται και οι προαναφερόμενες) και κατά την πρώτη συνεδρίαση της Επιτροπής αναγγέλλεται η νέα σύνθεσή της.

β. Σύνοψη της Επιτροπής

Σύμφωνα με γενική αρχή του διοικητικού δικαίου¹⁸ για τη νόμιμη **σύνθεση** συλλογικού οργάνου της διοίκησης απαιτείται:

- α) η **εξασφάλιση της δυνατότητας συμμετοχής** όλων των τακτικών μελών, καθώς και των αναπληρωματικών, εάν υπάρχουν, για την περίπτωση κωλύματος των πρώτων, με την **έγκαιρη πρόσκλησή** τους, η οποία πρέπει να αποδεικνύεται με στοιχεία προγενέστερα της συνεδρίασης¹⁹,
- β) η παρουσία στη συνεδρίαση των μελών που απαιτούνται για τη νόμιμη **απαρτία**,
- γ) η αμερόληπτη συμμετοχή των μελών στη λήψη απόφασης,
- δ) η πρόσκληση στις συνεδριάσεις των Επιτροπών, όταν συζητούνται θέματα που αφορούν δημοτική κοινότητα ή δημοτικές κοινότητες του δήμου, υποχρεωτικά των προέδρων των συμβουλίων ή των προέδρων των αντίστοιχων δημοτικών κοινοτήτων, οι οποίοι δικαιούνται να λαμβάνουν τον λόγο.

Εάν δεν συντρέχουν οι προϋποθέσεις των περιπτώσεων α), β) και δ), τότε υφίσταται κακή σύνθεση του οργάνου και οι εκδοθείσες πράξεις της Επιτροπής κατά τη συγκεκριμένη συνεδρίαση είναι ακυρώσιμες, τυχάνουν δηλαδή ακύρωσης, σύμφωνα με

¹⁶ Το μέλος της Επιτροπής θεωρείται ότι απουσιάζει από τη συνεδρίαση της Επιτροπής, όταν προσκλήθηκε και δεν προσήλθε σε αυτή. Δεν θεωρείται αδικαιολόγητη η απουσία, όταν αυτή αποδεδειγμένα οφείλεται σε ασθένεια, σοβαρούς οικογενειακούς ή προσωπικούς λόγους ή εκτέλεση εντεταλμένης υπηρεσίας κατά την άσκηση των καθηκόντων του.

¹⁷ Επισημαίνεται ότι στην περίπτωση νέας εκλογικής διαδικασίας για την κάλυψη κενής θέσης, λόγω διαπίστωσης αδικαιολόγητης συνεχούς απουσίας, υποψήφιος δύναται να είναι ξανά ο ίδιος σύμβουλος, για τον οποίο έχει εκκινηθεί η διαδικασία αντικατάστασης.

¹⁸ ΣτΕ 327/2012, σκ. 7

¹⁹ Συνεπώς εάν προσκληθούν νόμιμα τα τακτικά και αναπληρωματικά μέλη της Επιτροπής, αλλά κάποια από αυτά δεν παραστούν, υπάρχει νόμιμη σύνθεση της Επιτροπής και εάν υφίσταται η νόμιμη απαρτία, τότε μπορεί να συνεδριάσει. Έτσι, π.χ. σε Επιτροπή με 7 μέλη, προσκληθούν νόμιμα ο Πρόεδρος, οι δύο οριζόμενοι Αντιδήμαρχοι και τα τέσσερα αιρετά μέλη με τους αναπληρωματικούς τους, και παρευρεθούν τα πέντε μέλη, τότε η συνεδρίαση έχει απαρτία και μπορεί να αρχίσει τις εργασίες της.

τα άρθρα 225 επ. του ν. 3852/2010. Εάν δεν συντρέχει η προϋπόθεση της περίπτωσης γ) η απόφαση που έχει ληφθεί κατά παράβαση της διάταξης αυτής είναι άκυρη, δηλαδή δεν παράγει καμία έννομη συνέπεια (εκτελεσιτότητα), και δεν φέρει το τεκμήριο της νομιμότητας των διοικητικών πράξεων (επιτρέπεται δηλαδή ο παρεμπίπτων έλεγχος επ' αυτής επ' ευκαιρίας ελέγχου νομιμότητας επιγενόμενης πράξης που στηρίζεται σε αυτή).

Σύγκληση

Η σύγκληση της Επιτροπής σε συνεδρίαση πραγματοποιείται με την έκδοση πρόσκλησης από τον πρόεδρο αυτής, στην οποία αναγράφονται τα θέματα της ημερήσιας διάταξης, όποτε το ζητήσει:

- α. ο Πρόεδρος της Επιτροπής,
- β. ο Δήμαρχος²⁰,
- γ. το ένα τρίτο (1/3) τουλάχιστον του συνολικού αριθμού των μελών της.

Η αρμοδιότητα σύγκλησης της Επιτροπής αποτελεί βασικό καθήκον του προέδρου της²¹, καθώς, για να λάβει αποφάσεις η Επιτροπή, πρέπει τα μέλη της να κληθούν σε ορισμένη ημέρα και ώρα για να συζητήσουν και να αποφανθούν για τα θέματα της Επιτροπής. Σημειώνεται ότι η αδικαιολόγητη παράλειψη του προέδρου για δύο συνεχείς φορές να καλέσει την Επιτροπή σε συνεδρίαση, αποτελεί παράβαση καθήκοντος και συνιστά πειθαρχικό παράπτωμα. Σε περίπτωση δε υποτροπής επιφέρει την ποινή της έκπτωσης από το αξίωμά του, κατόπιν απόφασης του Επόπτη Ο.Τ.Α., σύμφωνα με την κατά τα άρθρα 233 και 234 του ν.3852/2010²² πειθαρχική διαδικασία.

Στην περίπτωση σύγκλησης της Επιτροπής κατόπιν αιτήματος του 1/3 των μελών της, επισημαίνεται ότι θα πρέπει προηγουμένως να έχει υποβληθεί γραπτή αίτηση προς τον πρόεδρο αυτής υπογεγραμμένη από το 1/3 των μελών²³, ανεξαρτήτως παράταξης και με ρητή αναφορά των προς συζήτηση θεμάτων. Ο πρόεδρος της Επιτροπής πριν την πάροδο έξι (6) ημερών από την υποβολή της αίτησης, καλεί τα μέλη σε συνεδρίαση για την συζήτηση των αιτούμενων θεμάτων. Επισημαίνεται ότι η συνεδρίαση μπορεί να

²⁰Στην περίπτωση που Πρόεδρος της Επιτροπής είναι ο οριζόμενος κατά τις διατάξεις του άρθρου 74 παρ. 1 του ν.3852/2010 Αντιδήμαρχος.

²¹ Σημειώνεται ότι **δεν μπορεί να εκδώσει πρόσκληση ο αντιπρόεδρος** της Επιτροπής, του οποίου τα καθήκοντα περιορίζονται στο να προεδρεύει στη συνεδρίαση, σε περίπτωση απουσίας ή κωλύματος του προέδρου (άρθρο 75, παρ. 2 του ν. 3852/2010). Περίπτωση που εκδίδεται πρόσκληση από άλλο, πλην του προέδρου, πρόσωπο, είναι η περίπτωση σύγκλησης από το 1/3 των μελών της Επιτροπής, όπως αναλύεται στην οικεία ενότητα.

²² Σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 238 παρ.7 του ν.3852/2010, όπως ισχύει, μέχρι την έναρξη λειτουργίας της Αυτοτελούς Υπηρεσίας Εποπτείας Ο.Τ.Α. εξακολουθούν να ισχύουν τα άρθρα 233, 234 και 235 του ν.3852/2010, ως είχαν πριν την δημοσίευση του ν.4555/2018. Κατά το μεταβατικό αυτό διάστημα τις αρμοδιότητες του Ελεγκτή Νομιμότητας ασκεί ο Συντονιστής της οικείας Αποκεντρωμένης Διοίκησης.

²³ Αν κατά τον υπολογισμό του ενός τρίτου (1/3) προκύπτει δεκαδικός αριθμός, τότε ο αριθμός αυτός στρογγυλοποιείται στην αμέσως μεγαλύτερη μονάδα εφόσον πρόκειται για υποδιαίρεση μεγαλύτερη ή ίση του ημίσεως (0,5). Επομένως, σε Επιτροπές με 7 μέλη πρέπει να αιτηθούν τη σύγκληση 2 μέλη, σε 9μελή 3 μέλη και σε 11μελή 4 μέλη.

πραγματοποιηθεί και μετά την έκτη ημέρα, αρκεί η πρόσκληση να έχει εκδοθεί και επιδοθεί εντός της ως άνω εξαήμερης προθεσμίας. Στην δε εν λόγω πρόσκληση είναι δυνατόν να προστεθούν και άλλα θέματα στην ημερήσια διάταξη προς συζήτηση.

Αν η Επιτροπή δεν συγκληθεί το αργότερο έξι (6) ημέρες μετά την υποβολή της αίτησης για τη συζήτηση των αιτούμενων θεμάτων, στην περίπτωση δηλαδή υπέρβασης της ως άνω προθεσμίας²⁴, η Επιτροπή συνέρχεται σε συνεδρίαση ύστερα από πρόσκληση εκείνων που υπέβαλαν την αίτηση και αποφασίζει για τα θέματα, για τα οποία είχε ζητηθεί η σύγκλησή της. Τα ίδια πρόσωπα που αιτήθηκαν την σύγκλησή της, φέρουν και την ευθύνη για τη σχετική εισήγηση ενώπιον της Επιτροπής. Ωστόσο, αίτημα για θέμα, για το οποίο εκδόθηκε απορριπτική απόφαση της Επιτροπής, δεν μπορεί να υποβληθεί μέχρι την παρέλευση διμήνου από την έκδοση της απορριπτικής απόφασης, εκτός εάν γίνεται επίκληση νεότερων στοιχείων.²⁵ Κατά τα λοιπά, η συνεδρίαση που έχει προκληθεί από το ένα τρίτο (1/3) των μελών της δεν διαφοροποιείται από οποιαδήποτε άλλη συνεδρίαση.

α. Πρόσκληση

Η πρόσκληση σε συνεδρίαση εκδίδεται από τον πρόεδρο της Επιτροπής, δημοσιεύεται²⁶ αυθημερόν στην ιστοσελίδα του δήμου και κοινοποιείται στα μέλη τρεις (3) τουλάχιστον πλήρεις ημέρες πριν από την ημέρα που ορίζεται για τη συνεδρίαση. Σημειώνεται ότι κατά τον υπολογισμό του ανωτέρω τριημέρου, δεν υπολογίζεται η ημέρα κοινοποίησης της πρόσκλησης και η ημέρα συνεδρίασης της Επιτροπής.²⁷

Κατεπείγουσα πρόσκληση: Κατ' εξαίρεση και σε κατεπείγουσες μόνο περιπτώσεις, η πρόσκληση δύναται να επιδοθεί ή να γνωστοποιηθεί την ημέρα της συνεδρίασης. Στην περίπτωση αυτή, στην πρόσκληση θα πρέπει να αναφέρεται ο λόγος για τον οποίο η συνεδρίαση έχει κατεπείγοντα χαρακτήρα²⁸ και για τον οποίο δικαιολογείται η μη τήρηση της κατά το άρθρο 75 παρ. 6 του ν.3852/2010 τριήμερης προθεσμίας κλήτευσης, ενώ κατά την ημέρα συνεδρίασης και πριν την έναρξη της συζήτησης, η Επιτροπή θα πρέπει να αποφανθεί για το κατεπείγον των θεμάτων. Αν η Επιτροπή κρίνει ότι τα θέματα που περιλαμβάνονται στην πρόσκληση δεν πρέπει να συζητηθούν με τη διαδικασία του κατεπείγοντος, η συζήτηση τους αναβάλλεται.

Επισημαίνεται ότι αν μετά την αποστολή της πρόσκλησης προκύψει σοβαρός λόγος ανωτέρας βίας για τον οποίο δεν μπορεί να πραγματοποιηθεί η συνεδρίαση, είναι

²⁴ Η προθεσμία των έξι (6) ημερών δεν είναι ενδεικτική, αλλά ανατρεπτική.

²⁵ Άρθρο 75, παρ. 5 του ν. 3852/2010.

²⁶ Η ανάρτηση αποτελεί μέσο ευρύτερης γνωστοποίησης της πρόσκλησης στους πολίτες.

²⁷ Για παράδειγμα, αν μία πρόσκληση επιδοθεί στους δημοτικούς συμβούλους ημέρα Παρασκευή, η συνεδρίαση θα πρέπει να έχει οριστεί το νωρίτερο για την ερχόμενη Τρίτη.

²⁸ Κατεπείγον μπορεί να χαρακτηριστεί ένα θέμα, όταν από την αναβολή της συζήτησής του κινδυνεύουν άμεσα και σοβαρά τα συμφέροντα του δήμου ή η ζωή και η περιουσία των δημοτών.

δυνατόν ο πρόεδρος να την αναβάλει ή ακόμα και να τη ματαιώσει, δεδομένου ότι εφόσον έχει το δικαίωμα σύγκλησης της Επιτροπής, συνάγεται ότι έχει και το δικαίωμα αναβολής ή ματαιώσής της. Ο πρόεδρος οφείλει να γνωστοποιεί την αναβολή με κάθε πρόσφορο μέσο και να αναφέρει τους λόγους που την επιβάλλουν. Στην περίπτωση αυτή, η συνεδρίαση μπορεί να πραγματοποιηθεί με τα ίδια θέματα της ημερήσιας διάταξης αμέσως μετά την άρση των λόγων αναβολής²⁹, σε χρόνο που προσδιορίζει ο πρόεδρος, χωρίς να είναι απαραίτητο να τηρηθεί η προθεσμία των τριών (3) τουλάχιστον ημερών για τη γνωστοποίησή της.

Η πρόσκληση πρέπει να φέρει τον τίτλο της υπηρεσίας, αριθμό πρωτοκόλλου, χρονολογία, όνομα και υπογραφή εκδόςαντος. Επισημαίνεται τέλος ότι, η πρόσκληση σε συνεδρίαση της Επιτροπής είναι κατά κανόνα έγγραφη. Είναι ωστόσο δυνατή η κοινοποίηση της πρόσκλησης να γίνει και με κάθε άλλο πρόσφορο μέσο κατ' επιλογή του προέδρου (τηλεφώνημα, μήνυμα μέσω κινητού τηλεφώνου ή ηλεκτρονικού ταχυδρομείου), εφόσον αυτό προβλέπεται στον Κανονισμό Λειτουργίας της Επιτροπής.³⁰ Στην πρόσκληση, επίσης, αναγράφονται:

i) ο τόπος της συνεδρίασης

Η Επιτροπή συνεδριάζει στο δημοτικό κατάστημα της έδρας³¹ του δήμου. Σε εξαιρετικές περιπτώσεις μπορεί να αποφασίζει, με την πλειοψηφία του συνόλου των μελών της, να συνεδριάζει κατά περίπτωση σε άλλο κατάλληλο οίκημα της έδρας, αν κρίνει ότι το δημοτικό κατάστημα είναι ακατάλληλο. Οι συνεδριάσεις της είναι κατά κανόνα δημόσιες. Με πλειοψηφία, ωστόσο, των τριών πέμπτων (3/5) του συνόλου των μελών της και με αιτιολογημένη απόφαση που απαγγέλλεται σε δημόσια συνεδρίαση μπορεί να συνεδριάζει κεκλεισμένων των θυρών.³²

ii) ο χρόνος (ημερομηνία και ώρα)

Ο καθορισμός της ημερομηνίας και της ώρας εναπόκειται στη διακριτική ευχέρεια του προέδρου της Επιτροπής, ο οποίος και απευθύνει την πρόσκληση. Ωστόσο, κρίνεται σκόπιμο να καταβάλλεται προσπάθεια ώστε οι συνεδριάσεις να διεξάγονται σε ημέρα και ώρα που διευκολύνει την πλειονότητα των μελών της Επιτροπής.

²⁹ Μολονότι δε προβλέπεται ρητά από τις κείμενες διατάξεις, ως εύλογος χρόνος εντός του οποίου μπορεί να πραγματοποιηθεί η συνεδρίαση άμεσα μετά την άρση των λόγων αναβολής χωρίς να είναι απαραίτητο να τηρηθεί η προθεσμία των τριών (3) τουλάχιστον ημερών για τη γνωστοποίησή της πρόσκλησης, μπορεί να νοηθεί επίσης ένα διάστημα έως τρεις ημέρες. Στην περίπτωση που η συνεδρίαση πραγματοποιηθεί μετά από τρεις ημέρες από την άρση των λόγων που επέβαλλαν την αναβολή της συνεδρίασης, θα πρέπει να σταλεί νέα πρόσκληση και να τηρηθεί η προθεσμία των τριών (3) ημερών για την κοινοποίησή της.

³⁰ Άρθρο 72 παρ. 1^α του ν.3852/2010, όπως ισχύει, αναφορικά με την Οικονομική Επιτροπή και άρθρο 73 παρ. 1γ του ν.3852/2010, όπως ισχύει, αναφορικά με την Επιτροπή Ζωής αντίστοιχα.

³¹ Μετά από απόφαση των μελών της, η Επιτροπή μπορεί να συνεδριάζει στην ιστορική έδρα του δήμου.

³² Άρθρο 75 παρ.7 του ν.3852/2010, όπως ισχύει.

iii) τα θέματα της ημερήσιας διάταξης

Η ημερήσια διάταξη καταρτίζεται από τον πρόεδρο και περιλαμβάνει υποχρεωτικά όλα τα θέματα που προτείνει ο Δήμαρχος, στην περίπτωση που Πρόεδρος της Επιτροπής είναι ο οριζόμενος κατά τις διατάξεις του άρθρου 74 παρ. 1 του ν.3852/2010 αντιδήμαρχος. Τα θέματα της ημερήσιας διάταξης πρέπει να αναγράφονται με σαφήνεια³³ και κατά σειρά προτεραιότητας.

Οι εισηγήσεις επί των θεμάτων της ημερήσιας διάταξης κρίνεται απαραίτητο να γνωστοποιούνται στα μέλη της Επιτροπής με οποιοδήποτε πρόσφορο τρόπο έγκαιρα, προκειμένου αυτά να ενημερώνονται όσο το δυνατόν πληρέστερα επί των θεμάτων που πρόκειται να συζητηθούν και να είναι σε θέση να αποφασίσουν επ' αυτών. Εξίσου απαραίτητη είναι και η σχετική ενημέρωση των προέδρων των συμβουλίων των δημοτικών κοινοτήτων ή των προέδρων δημοτικών κοινοτήτων,³⁴ οι οποίοι καλούνται υποχρεωτικά στη συνεδρίαση όταν συζητούνται θέματα που αφορούν την κοινότητά τους, προκειμένου να εκφράσουν τις απόψεις τους.³⁵

iv) Εκτός ημερησίας διάταξης εισαγωγή θεμάτων

Σύμφωνα με το άρθρο 74 παρ. 3 του ν. 3852/2010, η Επιτροπή μπορεί να αποφασίζει με την απόλυτη πλειοψηφία του συνολικού αριθμού των μελών της, ότι συγκεκριμένο θέμα το οποίο δεν έχει εγγραφεί στην ημερήσια διάταξη είναι κατεπείγον να το συζητήσει και να λάβει απόφαση γι' αυτό με την ίδια πλειοψηφία, πριν από την έναρξη της συζήτησης των θεμάτων της ημερήσιας διάταξης, μετά από πρόταση αυτών που μπορούν να θέσουν θέμα στην ημερήσια διάταξη, ήτοι:

- α) του δημάρχου ή του προέδρου της - όταν δεν είναι ο δήμαρχος,
- β) του 1/3 τουλάχιστον του συνολικού αριθμού των μελών της.

Σημειώνεται ότι θέματα που δεν περιλαμβάνονται στην ημερήσια διάταξη, εφόσον είναι κατεπείγοντα, μπορεί να συζητούνται κατά τη διεξαγωγή τακτικής ή έκτακτης συνεδρίασης της Επιτροπής.

β. Αποδέκτες της πρόσκλησης

Αποδέκτες της πρόσκλησης είναι υποχρεωτικά:

- όλα ανεξαιρέτως τα μέλη της Επιτροπής³⁶
- οι πρόεδροι των συμβουλίων των δημοτικών κοινοτήτων ή οι πρόεδροι των

³³ Για παράδειγμα, δεν είναι σκόπιμο να αναγράφεται ως 5^ο θέμα ημερήσιας διάταξης το γενικόλογο «αιτήσεις - ανακοινώσεις». Βλ. ΣτΕ 1688/1982.

³⁴ Άρθρο 85 του ν.4804/2021 (Α'90)

³⁵ Άρθρο 75 παρ.8 του ν.3852/2010, όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 102 του ν.4876/2021 (Α' 251).

³⁶ Αν απουσιάζουν ή κωλύονται τακτικά μέλη, καλούνται τα αναπληρωματικά με τη σειρά της εκλογής τους (άρθρο 75 παρ. 2 εδ. τρίτο ν.3852/2010), αλλιώς πάσχει η νόμιμη σύνθεση της Επιτροπής. Σε περίπτωση όμως που δεν υφίστανται αναπληρωματικά μέλη, η Επιτροπή συνεδριάζει νόμιμα.

δημοτικών κοινοτήτων, όταν συζητούνται θέματα της κοινότητάς τους^{37,38}.

Η πρόσκληση αποστέλλεται και στους επικεφαλής των δημοτικών παρατάξεων που δεν εξέλεξαν μέλος στην Επιτροπή, προκειμένου να ορίσουν, εάν το επιθυμούν, μέλος της παράταξής τους για την χωρίς δικαίωμα ψήφου παράσταση στη συνεδρίαση της Επιτροπής³⁹.

Επισημαίνεται ότι αν κατά τη συνεδρίαση απουσιάσει μέλος το οποίο δεν έχει προσκληθεί ή δεν έχει προσκληθεί εγκαίρως, η συνεδρίαση δεν είναι νόμιμη. Αν υπήρξαν πλημμέλειες ως προς την κλήτευση μέλους, το συλλογικό όργανο συνεδριάζει νομίμως αν αυτό είναι παρόν και δεν αντιλέγει για την πραγματοποίηση της συνεδρίασης.

γ. Συνεδρίαση

Η συνεδρίαση της Επιτροπής είναι κατά κανόνα δημόσια⁴⁰, και συνεπώς δύναται να την παρακολουθεί όποιος πολίτης επιθυμεί. Σε εξαιρετικές ωστόσο περιπτώσεις⁴¹, η Επιτροπή μπορεί, όπως προαναφέρθηκε, να αποφασίσει αιτιολογημένα και με την ειδική πλειοψηφία των τριών πέμπτων (3/5) του συνολικού αριθμού των μελών της ότι θα συνεδριάσει κεκλεισμένων των θυρών. Την απόφαση αυτή ανακοινώνει σε δημόσια συνεδρίαση που προηγείται της συνεδρίασης κεκλεισμένων των θυρών.

Επισημαίνεται ότι στην περίπτωση που κατά τη συνεδρίαση της Επιτροπής παρευρίσκονται εκπρόσωποι φορέων ή πολίτες, οι οποίοι επιθυμούν να λάβουν το λόγο, η Επιτροπή δύναται να τους το επιτρέψει με απόφασή της, η οποία λαμβάνεται με απλή πλειοψηφία των παρόντων μελών της, κατά την έναρξη συνεδρίασης.⁴² Σε περίπτωση που η απόφαση της Επιτροπής επί του αιτήματος λόγου είναι απορριπτική, η συνεδρίαση συνεχίζεται παρουσία των αιτούντων, χωρίς ωστόσο να έχουν δικαίωμα λόγου.

Κατεπείγουσα συνεδρίαση

Σε κατεπείγουσες περιπτώσεις για τις οποίες η Επιτροπή συνεδριάζει εκτάκτως, όπως προαναφέρθηκε, στην πρόσκληση που αποστέλλεται πρέπει να αναγράφεται και ο λόγος για τον οποίο η συνεδρίαση έχει κατεπείγοντα χαρακτήρα και να περιλαμβάνει μόνο τα θέματα που κρίνεται ότι δεν χωρούν αναβολή. Ο χαρακτηρισμός και η αιτιολογία των θεμάτων της ημερήσιας διάταξης ως κατεπείγοντων επαφίεται, καταρχήν, στην κρίση του προέδρου της Επιτροπής ο οποίος απευθύνει την πρόσκληση και καταρτίζει την

³⁷ Άρθρο 75 παρ.8 του ν.3852/2010, όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 102 του ν.4876/2021 (Α' 251).

³⁸ Σημειώνεται ότι οι πρόεδροι των συμβουλίων κοινοτήτων δεν αναπληρώνονται στο καθήκον τους αυτό από τους νόμιμους αναπληρωτές τους, όταν απουσιάζουν/κωλύονται.

³⁹ Άρθρο 75 παρ.1 εδαφ. 5 του ν.3852/2010, όπως αυτό προστέθηκε με τις διατάξεις του άρθρου 2 παρ.3 του ν.4623/2019 (Α' 134).

⁴⁰ Άρθρο 75 παρ. 1 και 7 του ν.3852/2010.

⁴¹ Αν για παράδειγμα προκύπτει κάποιος σοβαρός κίνδυνος διαταραχής της δημόσιας τάξης ή προσβολής της τιμής κάποιου προσώπου.

⁴² Άρθρο 75 παρ. 9 του ν.3852/2010.

ημερήσια διάταξη, όμως η Επιτροπή είναι εκείνη που τελικά θα αποφανθεί, κατόπιν σχετικής συζήτησης κατά την έναρξη της συνεδρίασης, για το κατεπείγον ή μη της πρόσκλησης στο σύνολό της. Αν η Επιτροπή κρίνει ότι τα θέματα που περιλαμβάνονται στην πρόσκληση δεν πρέπει να συζητηθούν με τη διαδικασία του κατεπείγοντος, η συζήτησή τους αναβάλλεται.

Η Επιτροπή, επομένως, λαμβάνει δύο αποφάσεις:

- αν τα θέματα που εισάγονται για συζήτηση δικαιολογούν την κατεπείγουσα πρόσκληση - συνεδρίαση⁴³,
- αν κρίνει ότι τα θέματα της πρόσκλησης είναι πράγματι κατεπείγοντα, προχωρά στη συζήτησή τους και λαμβάνει απόφαση επί των συγκεκριμένων θεμάτων.⁴⁴

ι) Απαρτία

Για να είναι νόμιμη η συνεδρίαση της Επιτροπής και προκειμένου αυτή να λαμβάνει έγκυρες αποφάσεις, είναι απαραίτητο να παρευρίσκεται στη συνεδρίαση ένας ελάχιστος αριθμός μελών (απαρτία). Η Επιτροπή για να έχει απαρτία πρέπει τα παρόντα μέλη να είναι περισσότερα από τα απόντα.⁴⁵ Η απαρτία εξετάζεται στην αρχή της συνεδρίασης.⁴⁶ Τα μέλη της Επιτροπής που ήταν παρόντα κατά την έναρξη της συνεδρίασης και με την παρουσία τους υπήρξε απαρτία⁴⁷, ακόμα και αν αποχωρήσουν κατά τη διάρκεια της συνεδρίασης⁴⁸, λογίζονται ως παρόντα μέχρι το τέλος της συνεδρίασης, ως προς την ύπαρξη απαρτίας. Η απαρτία αυτή θεωρείται ότι συντρέχει για όλα τα θέματα που περιλαμβάνονται στην ημερήσια διάταξη της συνεδρίασης ως προς την ύπαρξη απαρτίας, ακόμα κι αν αποχωρήσουν.

Αν σε δύο συνεχείς προσκλήσεις η Επιτροπή δεν έχει απαρτία, αρμόδιο να λάβει απόφαση για όλα τα θέματα που περιλαμβάνονται στις ημερήσιες διατάξεις που περιλαμβάνονται στις σχετικές προσκλήσεις, είναι το οικείο Δημοτικό Συμβούλιο.⁴⁹

ii) Συζήτηση

Η έναρξη της συζήτησης κηρύσσεται από τον πρόεδρο της Επιτροπής. Σε περίπτωση που αυτός απουσιάζει ή κωλύεται, προεδρεύει ο αντιπρόεδρος και, σε περίπτωση απουσίας ή κωλύματος του αντιπροέδρου, το μέλος της Επιτροπής το οποίο έχει εκλεγεί

⁴³ Η απόφαση αυτή λαμβάνεται από την Επιτροπή, με την απόλυτη πλειοψηφία των παρόντων μελών της.

⁴⁴ Η απόφαση επί των συγκεκριμένων θεμάτων λαμβάνεται, με την πλειοψηφία που απαιτείται για κάθε ιδιαίτερο θέμα.

⁴⁵ Άρθρο 75 παρ. 1 του ν.3852/2010. Επομένως, στις 7μελεις Επιτροπές υπάρχει απαρτία όταν παρευρίσκονται τουλάχιστον τέσσερα (4) μέλη, στις 9μελεις Επιτροπές όταν παρευρίσκονται τουλάχιστον πέντε (5) μέλη και στις 11μελεις Επιτροπής όταν παρευρίσκονται τουλάχιστον έξι (6) μέλη.

⁴⁶ Άρθρο 75 παρ. 10 του ν.3852/2010.

⁴⁷ Η ύπαρξη της απαρτίας δέον να διαπιστώνεται και να εκφωνείται από τον προεδρεύοντα με την παρουσία των δημοτικών συμβούλων εντός της αίθουσας (βλ. Γνωμοδότηση ΝΣΚ 100/1995).

⁴⁸ Η αποχώρηση μέλους κατά τη διάρκεια της συνεδρίασης σημειώνεται στα πρακτικά της συνεδρίασης.

⁴⁹ Άρθρο 75 παρ. 1 του ν.3852/2010.

με τις περισσότερες ψήφους. Στην περίπτωση αυτή ο αντιπρόεδρος ή ο αναπληρωτής, αν απουσιάζει/κωλύεται ο αντιπρόεδρος, δεν στερείται του δικαιώματος της ψήφου κατά τη λήψη των αποφάσεων. Ωστόσο, σε περίπτωση ισοψηφίας, δεν υπερισχύει η ψήφος του αντιπροέδρου ή του μέλους της Επιτροπής (που προεδρεύει λόγω απουσίας ή κωλύματος του αντιπροέδρου).⁵⁰

Στη συνεδρίαση της Επιτροπής λαμβάνουν το λόγο εκτός των μελών της, οι πρόεδροι των δημοτικών κοινοτήτων ή των συμβουλίων των δημοτικών κοινοτήτων, οι οποίοι έχουν προσκληθεί υποχρεωτικά για τη συζήτηση θεμάτων που αφορούν την κοινότητά τους, καθώς και κατόπιν σχετικής απόφασης της Επιτροπής, όπως προαναφέρθηκε, εκπρόσωποι φορέων ή πολίτες που παρευρίσκονται στην συνεδρίαση. Με τον Κανονισμό Λειτουργίας της η Επιτροπή δύναται να επιβάλλει χρονικούς περιορισμούς για τις αγορεύσεις και τις συζητήσεις στην Επιτροπή για όλα τα μέλη αυτής και τους έχοντες δικαίωμα λόγου. Επισημαίνεται ότι οι δημοτικοί σύμβουλοι των παρατάξεων που **δεν** εξέλεξαν μέλος στην Επιτροπή (σύμφωνα με το άρθρο 74 του ν.3852/2010) έχουν δικαίωμα παράστασης κατά τις συνεδριάσεις της Επιτροπής⁵¹, η λήψη δε λόγου εξ αυτών ρυθμίζεται από τον οικείο Κανονισμό Λειτουργίας, όπου υπάρχει, ειδάλλως άπτεται της διακριτικής ευχέρειας του Προέδρου της Επιτροπής που διευθύνει τη συζήτηση.

Μέλος της Επιτροπής δεν μπορεί να μετάσχει στη συζήτηση ενός θέματος εφόσον ο ίδιος ή συγγενής του έως το δεύτερο βαθμό εξ αίματος ή εξ αγχιστείας έχει υλικό ή ηθικό συμφέρον για τη λήψη απόφασης με συγκεκριμένο περιεχόμενο. Στην περίπτωση αυτή το μέλος, που έχει κληθεί νομίμως να μετάσχει στη συνεδρίαση, υποχρεούται να ενημερώσει τον Πρόεδρο περί του κωλύματός του και συνακόλουθα να απέχει από τη συζήτηση και τη διαδικασία της ψηφοφορίας αναφορικά με την υπόθεση από την οποία εξαρτά υλικό ή ηθικό συμφέρον. Απόφαση που έχει ληφθεί κατά παράβαση της ανωτέρω διάταξης είναι άκυρη, ενώ το μέλος διαπράττει σοβαρή παράβαση καθήκοντος και τιμωρείται με την ποινή της αργίας.⁵²

Τη συζήτηση της Επιτροπής διευθύνει ο Πρόεδρος της, ο οποίος και λαμβάνει κάθε κατάλληλο μέτρο για την ευταξία της συνεδρίασης. Η Επιτροπή, δια του Προέδρου της, δύναται να καλεί στη συνεδρίαση δημοτικούς υπαλλήλους ή ιδιώτες για να της παρέχουν πληροφορίες σχετικές με τα θέματα που συζητούνται. Η παρουσία των καλούμενων υπαλλήλων είναι υποχρεωτική.⁵³

Μολονότι δεν υφίσταται ρητή σχετική πρόβλεψη, ο πρόεδρος της Επιτροπής, ο οποίος έχει την ευθύνη κατάρτισης της ημερήσιας διάταξης, δύναται θέμα το οποίο έχει εγγράψει ο ίδιος στην ημερήσια διάταξη να το αποσύρει αιτιολογημένα και να μη το

⁵⁰Άρθρο 75 παρ. 2 εδ. β' του ν.3852/2010, όπως αυτό προστέθηκε με τις διατάξεις του άρθρου 102 του ν.4876/2021 (Α' 251).

⁵¹ Άρθρο 75 παρ.1 εδ. ε' του ν.3852/2010, όπως αυτό προστέθηκε με τις διατάξεις του άρθρου 2 παρ.3 του ν.4623/2019 (Α' 134)

⁵²Άρθρο 75 παρ. 11 του ν.3852/2010.

⁵³ Για την παράστασή τους ενώπιον του δημοτικού συμβουλίου, καταβάλλεται σε αυτούς αποζημίωση αντίστοιχη με εκείνη που λαμβάνουν τα μέλη συλλογικών οργάνων, σύμφωνα με το άρθρο 21 του ν. 4354/2015 (Α' 176).

θέσει ενώπιον τη Επιτροπής προς συζήτηση.

Μετά την ολοκλήρωση της συζήτησης, ο Πρόεδρος της Επιτροπής διατυπώνει την πρόταση προς ψήφιση επί του θέματος.⁵⁴ Σημειώνεται ότι, εκτός από τις περιπτώσεις που προβλέπεται ρητά, δεν επιτρέπεται η διατύπωση εναλλακτικών προτάσεων προς ψήφιση.

Η Επιτροπή λαμβάνει αποφάσεις κατά κανόνα με φανερή ψηφοφορία για κάθε θέμα ξεχωριστά. Κατά την ψηφοφορία τα μέλη καλούνται να δηλώσουν τη βούλησή τους ονομαστικά (ή δια ανάτασης χειρός) και έχουν τις εξής δυνατότητες:

- ✓ να ψηφίσουν θετικά, **υπέρ** δηλαδή της διαμορφωθείσας πρότασης,
- ✓ να ψηφίσουν αρνητικά, **κατά** δηλαδή της διαμορφωθείσας πρότασης,
- ✓ να δώσουν **λευκή ψήφο**,
- ✓ να **αρνηθούν να δώσουν ψήφο (αποχή** από την ψηφοφορία, η οποία εκφράζεται συνήθως με τη δήλωση «παρών»).

Ο πρόεδρος κηρύσσει τη λήξη της συνεδρίασης, όταν έχουν συζητηθεί όλα τα θέματα της ημερήσιας διάταξης.

Στον κανονισμό της Επιτροπής μπορούν να συμπεριλαμβάνονται προβλέψεις με το ακόλουθο ρυθμιστικό πλαίσιο:

- Για τη λήξη της συνεδρίασης χωρίς να έχουν εξαντληθεί όλα τα θέματα της ημερήσιας διάταξης (εάν για παράδειγμα η συζήτηση ενός θέματος παρατείνεται επί μακρόν), αποφαιίνεται η Επιτροπή. Στην περίπτωση αυτή, υπάρχουν δύο δυνατότητες: είτε η Επιτροπή να αποφασίσει την **άμεση επανάληψη** της συνεδρίασης για τα εναπομείναντα θέματα, οπότε ορίζει συγκεκριμένη ημερομηνία και ώρα διεξαγωγής της χωρίς να απαιτείται η αποστολή νέας πρόσκλησης⁵⁵, είτε αν αυτό δεν συμβεί, τα εναπομείναντα θέματα να συμπεριληφθούν σε νέα πρόσκληση για συνεδρίαση την οποία θα αποστείλει ο πρόεδρος.
- Αν η συζήτηση ενός θέματος διαρκεί περισσότερες από μία συνεδριάσεις ή αν η συζήτηση των θεμάτων της ημερήσιας διάταξης συνεχιστεί σε επόμενη συνεδρίαση, χωρίς την αποστολή νέας πρόσκλησης, η συνεδρίαση θεωρείται ενιαία.⁵⁶ Στην περίπτωση αυτή, η απόφαση λαμβάνεται από τα μέλη που μετέχουν στην τελευταία συνεδρίαση, αφού πρώτα ο πρόεδρος ενημερώσει το σώμα για όσα συζητήθηκαν στην προηγούμενη συνεδρίαση. Η ενημέρωση πρέπει να προκύπτει από δήλωση των μελών αυτών, η οποία και καταχωρείται στα πρακτικά.⁵⁷

⁵⁴ Άρθρο 4 της απόφασης του Υπουργού Εσωτερικών αριθ. 16852/06.04.2011 «Πρότυπος Κανονισμός Λειτουργίας του Δημοτικού Συμβουλίου» (Α.Δ.Α.: 4ΑΓΝΚ-Θ).

⁵⁵ Στην περίπτωση αυτή, τα απόντα δέον είναι να ενημερωθούν με κάθε πρόσφορο μέσο.

⁵⁶ Δεν απαιτείται, επομένως, η εκ νέου διαπίστωση της απαρτίας.

⁵⁷ ΣτΕ 2014/2012, 2085/2011, 553/2003.

iii) Λήψη απόφασης

Η Επιτροπή λαμβάνει αποφάσεις με την απόλυτη πλειοψηφία των παρόντων μελών της.⁵⁸ Εάν κατά τον υπολογισμό της πλειοψηφίας προκύπτει δεκαδικός αριθμός, τότε αυτός δεν λαμβάνεται υπόψη.⁵⁹

Περαιτέρω, επισημαίνονται οι κάτωθι περιπτώσεις:

- Σε περίπτωση ισοψηφίας επικρατεί η ψήφος του προέδρου. Δεν συμβαίνει το ίδιο στη λήψη απόφασης κατά τη συνεδρίαση που αναπληρώνεται ο Πρόεδρος από τον Αντιπρόεδρο ή ο Αντιπρόεδρος από το πρώτο σε σταυρούς μέλος της Επιτροπής.
- Σε περίπτωση που για κάποιο θέμα υπάρχει ειδική διάταξη που ορίζει άλλη πλειοψηφία με την οποία πρέπει να ληφθεί απόφαση, ακολουθείται η πλειοψηφία που ορίζει η εν λόγω διάταξη.⁶⁰
- Σε περίπτωση αποχώρησης μελών κατά τη διάρκεια της συνεδρίασης, για τη λήψη απόφασης η απαιτούμενη πλειοψηφία ΔΕΝ υπολογίζεται επί των πραγματικά παρόντων μελών κατά την ψηφοφορία, ΑΛΛΑ υπολογίζεται επί του αριθμού των μελών που απαιτούνται για την απαρτία⁶¹ (πλασματική απαρτία).
- Σε περίπτωση που κάποιο μέλος της Επιτροπής αρνηθεί ψήφο ή δώσει λευκή ψήφο, λογίζεται ως παρόν κατά τη συνεδρίαση μόνο για τον σχηματισμό της απαρτίας, δηλαδή η ψήφος του δεν προσμετράται ούτε στις θετικές ούτε στις αρνητικές ψήφους. Ως εκ τούτου, η απαιτούμενη απόλυτη πλειοψηφία υπολογίζεται επί των υπολοίπων παρόντων μελών της Επιτροπής, με την επιφύλαξη της πλασματικής απαρτίας.

Παραδείγματα λήψης αποφάσεων:

1. Σε **συνεδρίαση 11μελούς Επιτροπής**,⁶² **στην έναρξη της οποίας παρευρίσκονται εννέα (9) μέλη**, δεδομένης της απαρτίας, η επιτροπή προχωρά στη συζήτηση των θεμάτων. Για τη λήψη απόφασης απαιτούνται, σύμφωνα με το γενικό κανόνα λήψης αποφάσεων, και με την επιφύλαξη ύπαρξης ειδικότερων διατάξεων, τουλάχιστον πέντε (5) ψήφοι υπέρ ή κατά της διαμορφωθείσας πρότασης

⁵⁸ Η Επιτροπή έχει απαρτία όταν είναι παρόν το ήμισυ πλέον ενός του αριθμού των μελών της. Σημειώνεται ότι τυχόν δεκαδικός αριθμός κατά τον υπολογισμό της απαρτίας δεν λαμβάνεται υπόψη, δηλ. η απαρτία μιας 1μελούς Επιτροπής επιτυγχάνεται με την παρουσία 6 μελών ($11/2 = 5,5 + 1 = 6,5$ και παραλείποντας τον δεκαδικό αριθμό, 6 μέλη).

⁵⁹ Βλ. την υπ' αριθμ. 93/ απ 60173/ 23.8.2019 (ΑΔΑ: ΩΓ88465Χ07- ΘΙΡ) εγκύκλιο της υπηρεσίας μας.

⁶⁰ Π.χ. Με ειδική απόφαση που λαμβάνεται **ομόφωνα**, η **οικονομική επιτροπή** μπορεί να παραπέμψει συγκεκριμένο θέμα της αρμοδιότητάς της στο δημοτικό συμβούλιο για τη λήψη απόφασης, εφόσον κρίνει ότι αυτό επιβάλλεται από την ιδιαίτερη σοβαρότητά του (άρθρο 72 παρ.2 του ν.3852/2010, όπως ισχύει) Αντίθετα, η **επιτροπή ποιότητας ζωής** με ειδική απόφαση που λαμβάνεται με την **απόλυτη πλειοψηφία των μελών** της μπορεί να παραπέμψει συγκεκριμένο θέμα της αρμοδιότητάς της στο δημοτικό συμβούλιο για τη λήψη απόφασης, εφόσον κρίνει ότι αυτό επιβάλλεται από την ιδιαίτερη σοβαρότητά του.

⁶¹ Άρθρο 75 παρ.10 του ν.3852/2010.

⁶² Πρόεδρος, δύο (2) οριζόμενα μέλη (αντιδήμαρχοι), οκτώ (8) αιρετά μέλη

επί των εννέα (9) παρόντων μελών.⁶³ Αν υποθέσουμε ότι κανένα μέλος της Επιτροπής δεν αρνηθεί να ψηφίσει ή δεν δώσει λευκή ψήφο, τότε αν η προς ψήφιση πρόταση συγκεντρώσει πέντε (5) κατ' ελάχιστο θετικές ψήφους εγκρίνεται (υπερψηφίζεται), διαφορετικά καταψηφίζεται (απορρίπτεται).

2. Αποχώρηση μελών της Επιτροπής κατά τη διάρκεια της συνεδρίασης

Σε **συνεδρίαση 11μελούς Επιτροπής, στην έναρξη της οποίας παρευρίσκονται εννέα (9) μέλη**, δεδομένης της απαρτίας, η επιτροπή προχωρά στη συζήτηση των θεμάτων. Έστω ότι, μετά τη συζήτηση, π.χ. του τρίτου θέματος της ημερήσιας διάταξης, αποχωρήσουν τέσσερα (4) μέλη και απομείνουν πέντε (5) τα οποία όλα ψηφίζουν υπέρ ή κατά της πρότασης του προέδρου (δεν υπάρχουν δηλ. μέλη που αρνούνται να ψηφίσουν ή δίδουν λευκή ψήφο). Στην περίπτωση αυτή για τη λήψη απόφασης η απαιτούμενη πλειοψηφία δεν υπολογίζεται επί των πραγματικά παρόντων μελών κατά τη ψηφοφορία (ήτοι 5 μέλη), αλλά βάσει του αριθμού των μελών που απαιτούνται για την απαρτία (ήτοι 6 μέλη). Επομένως για την υπερψήφιση της πρότασης χρειάζονται τουλάχιστον τέσσερις (4) ψήφοι υπέρ, αλλιώς ή πρόταση καταψηφίζεται.⁶⁴

Με τον ίδιο τρόπο, αν μετά τη συζήτηση π.χ. του έβδομου θέματος αποχωρήσει ακόμη ένα (1) μέλος, η πλειοψηφία, για να ληφθεί απόφαση, δεν μπορεί να είναι μικρότερη από αυτήν που υπολογίζεται βάσει του ελάχιστου αριθμού των μελών που απαιτούνται για τον σχηματισμό απαρτίας, δηλαδή τουλάχιστον τέσσερις (4) θετικές ψήφοι για να υπερψηφιστεί η πρόταση.

3. Άρνηση ψήφου ή λευκή ψήφος

α. Σε **συνεδρίαση 11μελούς Επιτροπής, στην έναρξη της οποίας παρευρίσκονται δέκα (10) μέλη**, δεδομένης της απαρτίας, η επιτροπή προχωρά στη συζήτηση των θεμάτων. Τα δέκα (10) παρευρισκόμενα μέλη της Επιτροπής ψηφίζουν ως εξής:

- τέσσερα (4) μέλη τάσσονται υπέρ της πρότασης προς ψήφιση,
- τρία (3) μέλη τάσσονται κατά αυτής,
- δύο (2) μέλη δίδουν λευκή ψήφο,
- ένα (1) μέλος δηλώνει ότι απέχει από τη ψηφοφορία.

Τα μέλη που δίδουν λευκή ψήφο ή δηλώνουν ότι απέχουν από την ψηφοφορία, δεν υπολογίζονται, κατά πλάσμα δικαίου, στα παρόντα μέλη. Στην περίπτωση αυτή, η απόλυτη πλειοψηφία υπολογίζεται επί των υπολοίπων από τα παρόντα μέλη της Επιτροπής και η απόφαση λαμβάνεται επί των επτά (7), και τα οποία είναι περισσότερα από τον απαιτούμενο αριθμό της απαρτίας. Η Επιτροπή, επομένως,

⁶³ Η απόλυτη πλειοψηφία μιας 11μελούς Επιτροπής αλλά επί εννέα (9) παρόντων μελών επιτυγχάνεται με την θετική ή αρνητική ψήφο 5 μελών ($9 / 2 = 4,5 + 1 = 5,5$ και παραλείποντας τον δεκαδικό αριθμό, 5 ψήφοι).

⁶⁴ Στην περίπτωση ύπαρξης τριών (3) θετικών έναντι τριών (3) αρνητικών ψήφων, επικρατεί η άποψη υπέρ της οποίας τάχθηκε με την ψήφο του ο πρόεδρος της Επιτροπής.

λαμβάνει έγκυρη απόφαση με τέσσερις (4) θετικές ψήφους επί των επτά (7) καταμετρούμενων και στο παράδειγμά μας λαμβάνεται απόφαση.

β. Στην ίδια συνεδρίαση τα δέκα (10) μέλη που ήταν κατά την έναρξη της και επί των οποίων λογίζεται η απαρτία της συνεδρίασης για το 7^ο θέμα της ψηφίσουν ως εξής:

- τρία (3) μέλη τάσσονται υπέρ της πρότασης προς ψήφιση,
- ένα (1) μέλος τάσσεται κατά αυτής,
- τρία (3) μέλη δηλώνουν ότι απέχουν από τη ψηφοφορία,
- τρία (3) μέλη ψηφίζουν υπέρ μιας πρότασης.

Σύμφωνα με τα ανωτέρω, ως παρόντα μέλη λογίζονται τέσσερα (4), αριθμός κατώτερος από αυτόν της ελάχιστης απαιτούμενης απαρτίας (6 μέλη). Εφαρμόζεται επομένως ο τρόπος λήψης απόφασης στην περίπτωση πλασματικής απαρτίας και οι απαιτούμενες για τη λήψη απόφασης ψήφοι υπολογίζονται επί των έξι (6) μελών και επομένως απαιτούνται τέσσερις (4) τουλάχιστον θετικές ψήφοι για τη λήψη έγκυρης απόφασης.⁶⁵ Στη συγκεκριμένη, επομένως, περίπτωση του παραδείγματος δεν λαμβάνεται απόφαση από την Επιτροπή.

Συμπερασματικά, με δεδομένο ότι τα μέλη που δίδουν λευκή ψήφο ή αρνούνται να ψηφίσουν δεν υπολογίζονται στα παρόντα, καθώς και με βάση την προαναφερθείσα αρχή για τη λήψη απόφασης στην περίπτωση πλασματικής απαρτίας, η πλειοψηφία για να ληφθεί απόφαση είτε από την Επιτροπή, δεν μπορεί να είναι μικρότερη από αυτή που υπολογίζεται βάσει του ελάχιστου αριθμού των μελών που απαιτούνται για την απαρτία.

Αντίστοιχα, για τη λήψη έγκυρης απόφασης από την Επιτροπή, μία απόφαση πρέπει να συγκεντρώνει:

- Σε 9μελή επιτροπή, τρεις (3) τουλάχιστον θετικές ψήφους.
- Σε 11μελή επιτροπή, τέσσερις (4) τουλάχιστον θετικές ψήφους.
- Σε 13μελή επιτροπή, τέσσερις (4) τουλάχιστον θετικές ψήφους.

Πρακτικά Συνεδρίασης

Για τις συνεδριάσεις της Επιτροπής τηρούνται πρακτικά.⁶⁶ Με τον όρο «πρακτικά» νοείται η λεπτομερής έκθεση όλων εκείνων των θεμάτων που συζητούνται και αποφασίζονται στη διάρκεια της συνεδρίασης. Στα πρακτικά διατυπώνονται χρονολογικά τα γεγονότα που έλαβαν χώρα και όλα όσα ειπώθηκαν είτε από τα μέλη της Επιτροπής είτε από τρίτα πρόσωπα τα οποία έλαβαν τον λόγο κατά τη συζήτηση των θεμάτων. Τα

⁶⁵ Στην περίπτωση ύπαρξης τριών (3) θετικών έναντι τριών (3) αρνητικών ψήφων, επικρατεί η άποψη υπέρ της οποίας τάχθηκε με την ψήφο του ο πρόεδρος της Επιτροπής.

⁶⁶ Άρθρο 75 παρ.10 του ν.3852/2010, όπως ισχύει.

πρακτικά δεν θεωρούνται συστατικό στοιχείο των ληφθεισών αποφάσεων, αλλά αποδεικτικό των αποφασισθέντων.

Για την τήρηση των πρακτικών εφαρμόζονται αναλογικά οι διατάξεις του άρθρου 97 του ν.3463/2006, όπως ισχύει.⁶⁷ Η μη τήρηση των πρακτικών, σύμφωνα με την προβλεπόμενη διαδικασία του ως άνω άρθρου, συνιστά πειθαρχικό αδίκημα για τον πρόεδρο της Επιτροπής και τον οριζόμενο για τον σκοπό αυτό υπάλληλο. Πρακτικό συντάσσεται και όταν η συνεδρίαση ματαιώνεται για οποιονδήποτε λόγο, από το οποίο προκύπτει και ο συγκεκριμένος λόγος που επέβαλε τη ματαίωσή της. Τα πρακτικά τηρούνται με ευθύνη του προέδρου της Επιτροπής και του υπαλλήλου που έχει οριστεί για τον σκοπό αυτό.

Τα πρακτικά κάθε συνεδρίασης λαμβάνουν ιδιαίτερο αύξοντα αριθμό, ο οποίος αντιστοιχεί στην πρόσκληση που έχει εκδοθεί για τη σύγκληση της ίδιας συνεδρίασης με διακεκριμένη αρίθμηση κατ' έτος. Επισημαίνεται ότι πρακτικό τηρείται, και στην περίπτωση ματαίωσης της συνεδρίασης που βεβαιώνει το γεγονός.

Δεδομένου ότι πρόκειται για δημόσια έγγραφα, τα οποία αποδεικνύουν σε οποιονδήποτε τα γεγονότα που έλαβαν χώρα στη διάρκεια της συνεδρίασης, θα πρέπει στα πρακτικά να αναγράφονται⁶⁸ (βλ. Παράρτημα β')

- ✓ ο αριθμός και η χρονολογία της πρόσκλησης στη συγκεκριμένη συνεδρίαση,
- ✓ ο τόπος και ο χρόνος της συνεδρίασης, καθώς και αν αυτή έγινε δημόσια ή κεκλεισμένων των θυρών,
- ✓ τα ονόματα και η ιδιότητα των μελών που παρίστανται κατά την έναρξη της συνεδρίασης,
- ✓ τα ονοματεπώνυμα των απόντων μελών,
- ✓ η προσέλευση ή η αποχώρηση των μελών κατά τη διάρκεια της συνεδρίασης,
- ✓ τα θέματα που συζητήθηκαν, συμπεριλαμβανομένων των θεμάτων εκτός ημερησίας διάταξης, με συνοπτική αλλά περιεκτική αναφορά στο περιεχόμενό τους,
- ✓ οι προτάσεις και οι απόψεις που διατυπώθηκαν,
- ✓ η μορφή της ψηφοφορίας (φανερή ή μυστική),
- ✓ τα αποτελέσματα της ψηφοφορίας (με αναλυτική καταγραφή των θετικών, αρνητικών ή λευκών ψήφων ή των περιπτώσεων αποχής από την ψηφοφορία),
- ✓ οι αποφάσεις που λήφθηκαν,
- ✓ οι γνώμες των μελών που μειοψήφησαν.

⁶⁷ Άρθρο 75 παρ.13 του ν.3852/2010, όπως αυτή προστέθηκε με το άρθρο 102 του ν.4876/2021 (Α' 251)

⁶⁸ Άρθρο 15, παρ. 4-6 του ν. 2690/1999 «Κύρωση του Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας και άλλες διατάξεις» (Α' 45).

i) Δικαίωμα πρόσβασης στα πρακτικά

Οποιοσδήποτε δημοτικός σύμβουλος (μέλος ή μη της Επιτροπής) μπορεί με αίτησή του, να λάβει αντίγραφα των πρακτικών ή πλήρη γνώση αυτών, στην περίπτωση που είναι δυσχερής η έκδοση αντιγράφων, είτε συμμετείχε είτε όχι στη συνεδρίαση της Επιτροπής. Περαιτέρω, όποιος έχει ειδικό έννομο συμφέρον μπορεί να ζητεί αντίγραφα⁶⁹ συγκεκριμένων πρακτικών και αποφάσεων ή να λαμβάνει πλήρη γνώση αυτών, στην περίπτωση που είναι δυσχερής η έκδοση αντιγράφων.⁷⁰ Το επικαλούμενο κάθε φορά ειδικό έννομο συμφέρον πρέπει να προσδιορίζεται με σαφήνεια και πληρότητα σε σχετική έγγραφη αίτηση που ο ενδιαφερόμενος υποβάλλει στη δημοτική αρχή⁷¹ και δεν αρκεί η αόριστη επίκληση ότι θα γίνει νόμιμη χρήση των αιτούμενων στοιχείων, χωρίς αναφορά και αιτιολόγησής του ειδικότερου λόγου που θεμελιώνει το αντίστοιχο έννομο συμφέρον.⁷² Η συνδρομή, σε κάθε συγκεκριμένη περίπτωση, του «ειδικού εννόμου συμφέροντος» εναπόκειται στην κρίση της αρμόδιας υπηρεσίας. Σε περίπτωση απόρριψης της σχετικής αίτησης, η τελευταία οφείλει να διατυπώνει εγγράφως και αιτιολογημένα την άρνηση της να χορηγήσει τα ζητηθέντα πρακτικά.⁷³ Η απόφαση με την οποία απορρίπτεται το σχετικό αίτημα προσβάλλεται ενώπιον του Επόπτη Ο.Τ.Α. σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 227 του ν. 3852/2010, όπως ισχύει.

ii) Κατάρτιση απόφασης

Για κάθε θέμα της ημερησίας διάταξης χωριστά, καθώς και για αυτά που συζητήθηκαν εκτός ημερησίας διάταξης, εκδίδεται απόφαση. Ως απόφαση, επομένως, νοείται η διοικητική πράξη (βλ. Παράρτημα γ') που εκδίδεται με βάση την άποψη με την οποία τάχθηκε η πλειοψηφία της Επιτροπής για ένα θέμα που συζητήθηκε. Κάθε απόφαση

⁶⁹ Υπενθυμίζεται ότι με τις διατάξεις του άρθρου 1 του ν. 4250/2014, καταργήθηκε η υποχρέωση υποβολής επικυρωμένων αντιγράφων εγγράφων από τους ενδιαφερόμενους πολίτες σχεδόν για το σύνολο των συναλλαγών τους με τις υπηρεσίες. Επομένως, δεν είναι αναγκαία η επικύρωση αντιγράφου πρακτικού της επιτροπής, προκειμένου αυτό να χορηγηθεί σε πολίτη που έχει ειδικό έννομο συμφέρον.

⁷⁰ Άρθρο 97 παρ. 7 του ν.3463/2006.

⁷¹ Η έγγραφη αίτηση μπορεί να υποβάλλεται και ηλεκτρονικά στην υπηρεσία από την οποία ζητούνται τα αντίγραφα (ν. 2672/1998).

⁷² Στην αίτηση θα πρέπει να προσδιορίζεται κατά τρόπο συγκεκριμένο η ταυτότητα των αιτούμενων πρακτικών προς ευχερή αναζήτηση και ανεύρεση τους. Η έγγραφη αίτηση κρίνεται ως προς την νομιμότητά της κατά το άρθρο 4 παρ. 3 του ν. 2690/1999, δηλαδή δεν πρέπει να είναι εμφανώς παράλογη, αόριστη, ακατάληπτη ή να επαναλαμβάνεται κατά τρόπο καταχρηστικό. Το εμφανώς παράλογο ή ορισμένο ή ασαφές ή καταχρηστικό της σχετικής αίτησης εναπόκειται στην κρίση της αρμόδιας υπηρεσίας, η οποία δύναται να αρνηθεί την ικανοποίηση του αιτήματος, καθώς το δικαίωμα πρόσβασης στα διοικητικά έγγραφα, επομένως, και στα πρακτικά, υπακούει στην απαγόρευση καταχρηστικής ασκήσεώς του, όπως αυτής υπαγορεύεται από το άρθρο 25 παρ. 3 του Συντάγματος, αλλά και στους περιορισμούς του άρθρου 5 του ν. 2690/1999 και της ισχύουσας νομοθεσίας περί προστασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα.

⁷³ Σύμφωνα με την αρ. 1/2017 Γνωμοδότηση της Εισαγγελίας Πρωτοδικών Αθηνών, σε περίπτωση άρνησης της διοίκησης να χορηγήσει αιτούμενα έγγραφο, ο πολίτης δικαιούται να προσφύγει στον αρμόδιο Εισαγγελέα Πρωτοδικών για έκδοση σχετικής παραγγελίας. Αν η αίτηση γίνει δεκτή, εκδίδεται σχετική παραγγελία του Εισαγγελέα η οποία έχει διφυή χαρακτήρα, ήτοι τόσο ιδιότυπης πράξης διοικητικού χαρακτήρα, όσο και δικαστικής διάταξης, προερχόμενη από δικαστικό λειτουργό ενεργούντα με τη συνταγματικά κατοχυρωμένη εν λόγω ιδιότητα του. Ως εκ τούτου θα πρέπει να είναι αιτιολογημένη και να μην αποτελεί απλό διαβιβαστικό της σχετικής αίτησης, χωρίς την ρητή έκφραση γνώμης του συντάκτη της. Εφόσον φέρει τα χαρακτηριστικά αυτά είναι δεσμευτική για τη δημόσια διοίκηση με την Αρχή όπου απευθύνεται να είναι υποχρεωμένη στη χορήγηση των ζητηθέντων αντιγράφων, έστω και αν έχει διαφορετική άποψη. Βλ. επίσης, Γνωμοδότηση ΝοΚ 150/2012, 1/2005 ΕισΑΠ, εγκ. 6/2006ΑΠ κ.α

παίρνει ιδιαίτερο αριθμό και στην αρχή κάθε έτους ξεκινά νέα αρίθμηση των αποφάσεων.⁷⁴

Η απόφαση της Επιτροπής συντάσσεται με βάση το αντίστοιχο πρακτικό.⁷⁵ Η μη υπογραφή των πρακτικών από κάποιο μέλος της Επιτροπής δεν επηρεάζει το κύρος της απόφασης. Περαιτέρω, επισημαίνεται, ότι η αμφισβήτηση των διαλαμβανόμενων στα πρακτικά μπορεί να γίνει μόνο στα δικαστήρια. Επομένως, δεν μπορεί να αποτελέσει αντικείμενο προσφυγής στον Επόπτη Ο.Τ.Α. σύμφωνα με το άρθρο 227 του ν. 3852/2010 η ακύρωση απόφασης με τον ισχυρισμό ότι αυτή έχει συνταχθεί με βάση τα διαλαμβανόμενα στο αντίστοιχο πρακτικό τα οποία δεν ανταποκρίνονται στην πραγματικότητα.

Η συνταχθείσα απόφαση υπογράφεται από τον πρόεδρο της Επιτροπής και δημοσιεύεται σύμφωνα με την προβλεπόμενη διαδικασία.⁷⁶

Μία απόφαση αποτελείται από το προοίμιο και το διατακτικό. Πριν από το προοίμιο, τίθεται ο τίτλος της υπηρεσίας, ο αριθμός και το θέμα της απόφασης. Περαιτέρω, καθένα από αυτά τα δύο μέρη εμπεριέχει τα εξής στοιχεία:

I. Προοίμιο

- ✓ τον αριθμό και τη χρονολογία της πρόσκλησης,
  - ✓ τον τόπο και το χρόνο της συνεδρίασης,
  - ✓ την ύπαρξη της απαιτούμενης απαρτίας,
  - ✓ σε περίπτωση που η απόφαση αφορά θέμα εκτός ημερήσιας διάταξης, αν τηρήθηκε η προβλεπόμενη διαδικασία,
  - ✓ το κείμενο της εισήγησης του θέματος, καθώς και περιληπτικά τις γνώμες που αναπτύχθηκαν κατά τη συζήτηση,
  - ✓ το αποτέλεσμα της ψηφοφορίας,
  - ✓ τις απόψεις της τυχόν μειοψηφίας,
  - ✓ τις διατάξεις που αποτελούν τη νομική βάση για την έκδοση της απόφασης.
- Σημειώνεται ότι η παράθεση των διατάξεων πρέπει να είναι πλήρης και συγκεκριμένη⁷⁷.

II. Διατακτικό

Το διατακτικό αρχίζει με τη λέξη «Αποφασίζουμε» και συνεχίζει με το κυρίως κείμενο της απόφασης.

⁷⁴ Άρθρο 97, παρ. 4 του ν. 3463/2006.

⁷⁵ Συγκεκριμένα, συντάσσεται συνήθως με βάση το πρόχειρο συνοπτικό πρακτικό, το οποίο και εκδίδεται άμεσα, χωρίς να αποκλείεται η κατάρτιση απόφασης να στηρίζεται και στα άλλα είδη πρακτικών του δημοτικού συμβουλίου (επίσημα απομαγνητοφωνημένα ή πρόχειρα πρακτικά).

⁷⁶ Κατά τα οριζόμενα στον Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας (ν. 2690/1999, Α' 45), «η υπογραφή του προέδρου ή του αναπληρωτή του αρκεί για τη νόμιμη υπόσταση κάθε πράξης του συλλογικού οργάνου» (άρθρο 15, παρ. 8). Δεν απαιτείται, επομένως, η υπογραφή των μελών (βλ. ΣτΕ 1715/2009, 2248/2002 και 2253/2002).

⁷⁷ Δεν αρκεί, επομένως, η γενική αναφορά σε νόμους, χωρίς τον προσδιορισμό συγκεκριμένων άρθρων.

Δημοσίευση Αποφάσεων

Οι αποφάσεις της Επιτροπής δημοσιεύονται σύμφωνα με τις διατάξεις για τη δημοσίευση των αποφάσεων του δημοτικού συμβουλίου και αναρτώνται στην ιστοσελίδα του δήμου με ευθύνη του προέδρου.⁷⁸

Τρεις (3) ημέρες⁷⁹ μετά τη συνεδρίαση της Επιτροπής, με ευθύνη του αρμόδιου υπαλλήλου, σε συνεργασία με τον πρόεδρο της Επιτροπής, δημοσιεύεται πίνακας που περιλαμβάνει τα θέματα που συζητήθηκαν, τον αριθμό των αποφάσεων και περίληψη του περιεχομένου τους. Οι δημοσιεύσεις γίνονται με τοιχοκόλληση σε ειδικό πίνακα του δημοτικού καταστήματος, που είναι προορισμένος για το σκοπό αυτό. Για τις εν λόγω δημοσιεύσεις, συντάσσεται αποδεικτικό ενώπιον δύο (2) μαρτύρων από δημοτικό υπάλληλο ή άλλο δημόσιο όργανο.⁸⁰ Ειδικότερα:

- Οι ατομικού περιεχομένου πράξεις δημοσιεύονται υπό μορφή περίληψης και κοινοποιούνται στον ενδιαφερόμενο.⁸¹
- Οι κανονιστικού περιεχομένου αποφάσεις δημοσιεύονται σε πλήρες κείμενο.⁸²
- Σε περίπτωση που η κανονιστική απόφαση έχει εκδοθεί βάσει των διατάξεων του άρθρου 79 του ν.3463/2006, δημοσιεύεται επιπλέον σε περίληψη σε μία (1) τουλάχιστον έντυπη, ημερήσια ή εβδομαδιαία τοπική εφημερίδα. Η μη δημοσίευση των κανονιστικών αποφάσεων κατά τον προβλεπόμενο τρόπο τις καθιστά ανυπόστατες.⁸³ Οι αποφάσεις αυτές παραμένουν συνεχώς εκτεθειμένες σε χώρο του δημοτικού καταστήματος που είναι προσιτός στο κοινό. Επιπλέον, η Επιτροπή λαμβάνει μέτρα για την όσο το δυνατόν ευρύτερη δημοσιοποίησή τους, μέσω των τοπικών μέσων μαζικής ενημέρωσης, εκδίδοντας ειδικούς οδηγούς ενημέρωσης των κατοίκων και των οικείων επαγγελματικών τάξεων και χρησιμοποιεί, για τον ίδιο σκοπό, οποιοδήποτε άλλο πρόσφορο μέσο.
- Σε περίπτωση που ειδικές διατάξεις προβλέπουν διαφορετικό τρόπο δημοσίευσης αποφάσεων της Επιτροπής, ακολουθείται ο τρόπος αυτός.
- Αποφάσεις της Επιτροπής όπως αυτές προβλέπονται στην παρ. 3 του άρθρου 76 του ν. 4727/2020 (Α' 184), αναρτώνται υποχρεωτικά στο διαδικτυακό τόπο «Διαύγεια», με τις επιφυλάξεις και εξαιρέσεις που προβλέπονται στο ίδιο άρθρο, καθώς και στο άρθρο 79 του ίδιου νόμου.

⁷⁸ Άρθρο 75 παρ.12 του ν.3852/2010, όπως ισχύει.

⁷⁹ Η προβλεπόμενη στο άρθρο 97 παρ.6 του ν.3463/2006 προθεσμία των τριών ημερών δεν είναι αποκλειστική, καθώς δεν ορίζεται ρητά ως τέτοια.

⁸⁰ Άρθρο 97 παρ. 6 και 284, παρ. 2 του ν. 3463/2006.

⁸¹ Άρθρο 97 παρ. 6 και 284, παρ. 2 του ν. 3463/2006.

⁸² ΣτΕ 1627/2010.

⁸³ ΣτΕ 406/2007, 643/2005. Σύμφωνα, εξάλλου, με τη Γνωμοδότηση του Ν.Σ.Κ. αριθ. 470/2012, η δημοσίευση στο δημοτικό κατάστημα κανονιστικής πράξεως οργάνου του δήμου όχι κατά το πλήρες κείμενό της, όπως απαιτεί ο νόμος, αλλά σε περίληψη, την καθιστά ανυπόστατη, χωρίς να ασκεί οποιαδήποτε επιρροή η τυχόν ανάρτηση αυτής κατά το πλήρες κείμενό της στο διαδίκτυο, σύμφωνα με τις διατάξεις του ν. 3861/2010.

- Όλες οι αποφάσεις της Επιτροπής αναρτώνται στην ιστοσελίδα του δήμου.

Αρμοδιότητες

Οι αρμοδιότητες των Επιτροπών ορίζονται στα άρθρα 72 για την Οικονομική Επιτροπή και 73 του ν.3852/2010 για την Επιτροπή Ποιότητας Ζωής. Η καταγραφή των αρμοδιοτήτων στις ανωτέρω διατάξεις δεν είναι εξαντλητική, καθότι υφίστανται ειδικότερες διατάξεις στο ισχύον κανονιστικό πλαίσιο (νόμοι, προεδρικά διατάγματα και κανονιστικές αποφάσεις), με τις οποίες απονέμονται αρμοδιότητες στις ανωτέρω Επιτροπές. Εξ αυτών των λόγων δέον στο Προοίμιο των αποφάσεων να μνημονεύονται οι διατάξεις που αποτελούν τη νομική βάση για την έκδοση της απόφασης.

Πέραν των ανωτέρω επισημαίνονται οι ακόλουθες διατάξεις που αφορούν στην άσκηση των αρμοδιοτήτων των Επιτροπών:

- Το δημοτικό συμβούλιο μπορεί με απόφασή του να μεταβιβάζει στην οικονομική επιτροπή και στην επιτροπή ποιότητας ζωής αρμοδιότητές του σχετικές με το αντικείμενό τους.⁸⁴
- Οι αρμοδιότητες της Οικονομικής Επιτροπής είναι αποκλειστικές. Με ειδική απόφαση που λαμβάνεται ομόφωνα, η Οικονομική Επιτροπή μπορεί να παραπέμψει συγκεκριμένο θέμα της αρμοδιότητάς της στο δημοτικό συμβούλιο για τη λήψη απόφασης, εφόσον κρίνει ότι αυτό επιβάλλεται από την ιδιαίτερη σοβαρότητά του. Με απόφασή του, η οποία λαμβάνεται με απόλυτη πλειοψηφία, το δημοτικό συμβούλιο μπορεί να μεταβιβάζει περαιτέρω αρμοδιότητες στην Οικονομική Επιτροπή.⁸⁵
- Όπου σε διατάξεις νόμων, προεδρικών διαταγμάτων και λοιπών κανονιστικών πράξεων, ορίζεται ως αρμόδιο όργανο το δημοτικό συμβούλιο σχετικά με αρμοδιότητες, οι οποίες με τον ν. 4623/2019 έχουν μεταβιβαστεί στην Οικονομική Επιτροπή ή στην Επιτροπή Ποιότητας Ζωής, εφεξής αρμόδια όργανα για τη λήψη απόφασης ή έγκρισης θα είναι η Οικονομική Επιτροπή ή η Επιτροπή Ποιότητας Ζωής.⁸⁶

Αποστολή στον Επόπτη Ο.Τ.Α.

Οι αποφάσεις της Επιτροπής αποστέλλονται υποχρεωτικά για έλεγχο νομιμότητας στον Επόπτη Ο.Τ.Α., εφόσον εμπίπτουν στο άρθρο 225 του ν. 3852/2010, μέσα σε δεκαπέντε (15) ημέρες⁸⁷ από τη συνεδρίαση της Επιτροπής, συνοδευόμενες από αντίγραφο του αποδεικτικού δημοσίευσης και από τα έγγραφα στοιχεία που είναι απαραίτητα για τον

⁸⁴ Άρθρο 65, παρ. 6 του ν. 3852/2010.

⁸⁵ Άρθρο 72, παρ. 2 του ν. 3852 2010.

⁸⁶ Άρθρο 5. παρ. 18 του ν. 4623/2019 (Α' 134).

⁸⁷ Η προθεσμία αυτή είναι ενδεικτική, όμως δεν πρέπει να υπερβαίνει ένα εύλογο διάστημα εντός του οποίου θα πρέπει να αποστέλλεται η απόφαση για τον έλεγχο.

έλεγχο νομιμότητας.⁸⁸ Σε κάθε περίπτωση οι αποφάσεις της Επιτροπής εμπίπτουν στον αυτεπάγγελτο έλεγχο νομιμότητας του άρθρου 226 του ν. 3852/2010 και μπορούν να προσβληθούν υπό οποιονδήποτε έχει έννομο συμφέρον, με την άσκηση ειδικής διοικητικής προσφυγής σύμφωνα με το άρθρο 227 του ν. 3852/2010.

Τέλος, αντίγραφο των αποφάσεων αποστέλλεται στους προέδρους και στα συμβούλια των κοινοτήτων.⁸⁹

Για περαιτέρω διευκρινίσεις ή πληροφορίες αναφορικά με τα διαλαμβανόμενα στην παρούσα εγκύκλιο, μπορείτε να απευθύνεστε στην ηλεκτρονική διεύθυνση info@ypes.gr καθώς και στους παρακάτω υπαλλήλους:

ΟΝΟΜΑ	ΤΗΛΕΦΩΝΑ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ
Διαμάντη Μαρία	213 136 4390
Αντωνίου Δημήτρης	213 136 4346
Γαλάνης Κώστας	213 136 4348
Γεωργακοπούλου Παρασκευή	213 136 4337
Ζαγορίτης Λάζαρος	2131364954
Μπουδούρης Γιώργος	213 136 4362
Νάσαινα Δέσποινα	213 136 4378
Οικονομίδης Δημήτρης	213 136 4313

Την παρούσα εγκύκλιο μπορείτε να την αναζητήσετε και στον δικτυακό τόπο του Υπουργείου Εσωτερικών, στην ηλεκτρονική διεύθυνση <https://www.ypes.gr>.

Ο Γενικός Γραμματέας Εσωτερικών και Οργάνωσης

Μιχάλης Ι. Σταυριανουδάκης

Αποδέκτες:

1. Αποκεντρωμένες Διοικήσεις
2. Δήμοι της χώρας
3. ΚΕΔΕ

Εσωτερική Διανομή

1. Γραφείο Υπουργού

⁸⁸ Αναλυτικές πληροφορίες αναφορικά με τα θέματα της κρατικής εποπτείας επί των πράξεων της αυτοδιοίκησης παρέχονται στην αριθ. 27/42203/13.08.2018 (Α.Δ.Α.: 6ΖΝ1465Χ@7-Δ51) εγκύκλιο του Υπουργείου Εσωτερικών.

⁸⁹ Άρθρο 87 του ν.3852/2010, όπως ισχύει.

2. Γραφείο Αναπληρωτή Υπουργού
3. Γραφείο Γενικού Γραμματέα
Εσωτερικών και Οργάνωσης

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

Α. Διατάξεις άρθρου 75 του ν. 3852/ 2010

Άρθρο 75 του ν.3852/ 2010 (Α' 87) ⁹⁰

Λειτουργία της Οικονομικής Επιτροπής και της Επιτροπής Ποιότητας Ζωής

1. Οι επιτροπές έχουν απαρτία, εφόσον τα μέλη που είναι παρόντα είναι περισσότερα από αυτά που απουσιάζουν. Οι επιτροπές συνεδριάζουν δημόσια και αποφασίζουν με την απόλυτη πλειοψηφία των παρόντων. Σε περίπτωση ισοψηφίας επικρατεί η ψήφος του

---

⁹⁰ Το άρθρο 75 του ν. 3852/2010 (Α' 87), όπως ισχύει μετά την τροποποίηση και αντικατάστασή του από το το άρθρο 102 του ν.4876/ 2021 (Α'251)

προέδρου. Αν σε δύο συνεχείς συνεδριάσεις δεν επιτυγχάνεται απαρτία ή απόλυτη πλειοψηφία, αρμόδιο να λάβει απόφαση είναι το δημοτικό συμβούλιο.

Κατά τις συνεδριάσεις των επιτροπών δύναται να παρίσταται χωρίς δικαίωμα ψήφου ένας δημοτικός σύμβουλος από κάθε παράταξη που δεν εξέλεξε μέλος σε αυτές κατά το άρθρο 74.

2. Αν απουσιάζει ή κωλύεται ο πρόεδρος της επιτροπής, προεδρεύει ο αντιπρόεδρος και, σε περίπτωση απουσίας ή κωλύματος του αντιπροέδρου, το μέλος της επιτροπής το οποίο έχει εκλεγεί με τις περισσότερες ψήφους. Σε περίπτωση ισοψηφίας δεν υπερισχύει η ψήφος του αντιπροέδρου ή του μέλους της επιτροπής που προεδρεύει λόγω απουσίας ή κωλύματος του αντιπροέδρου. Αν απουσιάζουν ή κωλύονται τακτικά μέλη, καλούνται τα αναπληρωματικά με τη σειρά της εκλογής τους.

3. Ο πρόεδρος καταρτίζει την ημερήσια διάταξη. Στην ημερήσια διάταξη αναγράφονται υποχρεωτικά και όλα τα θέματα που προτείνει ο δήμαρχος. Η επιτροπή μπορεί να αποφασίζει με την απόλυτη πλειοψηφία του συνολικού αριθμού των μελών της, ότι συγκεκριμένο θέμα το οποίο δεν έχει εγγραφεί στην ημερήσια διάταξη είναι κατεπείγον να το συζητά και να λαμβάνει απόφαση γι' αυτό με την ίδια πλειοψηφία, πριν από την έναρξη της συζήτησης των θεμάτων της ημερήσιας διάταξης.

4. Αν ένα μέλος της επιτροπής απουσιάζει αδικαιολόγητα από τρεις (3) τουλάχιστον συνεχείς συνεδριάσεις, το δημοτικό συμβούλιο με πράξη του το αντικαθιστά.

5. Ο πρόεδρος της επιτροπής καλεί τα μέλη της σε συνεδρίαση με γραπτή πρόσκληση, στην οποία αναφέρονται τα θέματα της ημερήσιας διάταξης, όποτε το ζητήσει ο δήμαρχος ή το ένα τρίτο (1/3) τουλάχιστον του συνολικού αριθμού των μελών της. Στην τελευταία περίπτωση απαιτείται γραπτή αίτηση, στην οποία αναφέρονται τα θέματα που θα συζητηθούν. Στην ίδια περίπτωση δεν μπορεί να επανυποβληθεί αίτημα για το ίδιο θέμα, πριν παρέλθει δίμηνο αφότου εκδόθηκε απορριπτική απόφαση της επιτροπής, εκτός εάν γίνεται επίκληση νεότερων στοιχείων. Αν κατά τον υπολογισμό του ενός τρίτου (1/3) προκύπτει δεκαδικός αριθμός, τότε ο αριθμός αυτός στρογγυλοποιείται στην αμέσως μεγαλύτερη μονάδα, εφόσον πρόκειται για υποδιαίρεση μεγαλύτερη ή ίση του ημίσεως (0,5). Αν η επιτροπή δεν συγκληθεί το αργότερο έξι (6) ημέρες μετά την υποβολή της αίτησης, συνέρχεται ύστερα από πρόσκληση εκείνων που υπέβαλαν την αίτηση και αποφασίζει για τα θέματα για τα οποία είχε ζητηθεί η σύγκλησή της.

Η αδικαιολόγητη παράλειψη του προέδρου για δύο συνεχείς φορές να καλέσει την οικονομική ή την επιτροπή ποιότητας ζωής αποτελεί σοβαρό πειθαρχικό παράπτωμα.

6. Η πρόσκληση δημοσιεύεται στην ιστοσελίδα του δήμου. Η πρόσκληση κοινοποιείται στα μέλη τρεις (3) τουλάχιστον πλήρεις ημέρες πριν από την ημέρα που ορίζεται για τη συνεδρίαση. Σε κατεπείγουσες περιπτώσεις, η πρόσκληση αυτή μπορεί να επιδοθεί ή να γνωστοποιηθεί την ημέρα της συνεδρίασης. Στην πρόσκληση πρέπει να αναφέρεται ο λόγος για τον οποίο η συνεδρίαση έχει κατεπείγοντα χαρακτήρα. Πριν από τη συζήτηση η επιτροπή αποφαινεται για το κατεπείγον των θεμάτων.

7. Οι συνεδριάσεις των επιτροπών είναι δημόσιες και γίνονται στο δημοτικό κατάστημα. Η επιτροπή με πλειοψηφία των τριών πέμπτων (3/5) των μελών της και με αιτιολογημένη απόφαση, η οποία απαγγέλλεται σε δημόσια συνεδρίαση, μπορεί να συνεδριάζει κεκλεισμένων των θυρών. Σε εξαιρετικές περιπτώσεις, η επιτροπή μπορεί με την πλειοψηφία του συνόλου των μελών της να αποφασίζει να συνεδριάζει κατά περίπτωση σε άλλο κατάλληλο οίκημα της έδρας, αν κρίνει ότι το δημοτικό κατάστημα είναι ακατάλληλο.

8. Στις συνεδριάσεις των επιτροπών, όταν συζητούνται θέματα που αφορούν δημοτική κοινότητα ή δημοτικές κοινότητες του δήμου, προσκαλούνται υποχρεωτικά και οι πρόεδροι των συμβουλίων ή οι πρόεδροι των αντίστοιχων κοινοτήτων, οι οποίοι δικαιούνται να λαμβάνουν τον λόγο.

9. Με απόφασή της, η οποία λαμβάνεται με απλή πλειοψηφία των παρόντων μελών της, η επιτροπή μπορεί να επιτρέψει να λάβουν τον λόγο εκπρόσωποι φορέων ή πολίτες που παρευρίσκονται στη συνεδρίαση, εφόσον το ζητήσουν.

10. Αν κάποιο μέλος της επιτροπής αρνηθεί ψήφο ή δώσει λευκή ψήφο, λογίζεται ως παρόν κατά τη συνεδρίαση μόνο για τον σχηματισμό της απαρτίας. Τόσο η άρνηση ψήφου όσο και η λευκή ψήφος δεν υπολογίζονται στην καταμέτρηση θετικών και αρνητικών ψήφων. Τα μέλη της επιτροπής που ήταν παρόντα κατά την έναρξη της συνεδρίασης και με την παρουσία τους υπήρξε απαρτία ακόμα και αν αποχωρήσουν, λογίζονται ως παρόντα μέχρι το τέλος της συνεδρίασης ως προς την ύπαρξη απαρτίας. Η απαρτία αυτή θεωρείται ότι συντρέχει για όλα τα θέματα που περιλαμβάνονται στην ημερήσια διάταξη της συνεδρίασης. Στην περίπτωση αυτή για τη λήψη απόφασης για κάθε συγκεκριμένο θέμα η απαιτούμενη πλειοψηφία δεν υπολογίζεται επί των πραγματικά παρόντων μελών κατά τη ψηφοφορία, αλλά βάσει του αριθμού των μελών που απαιτούνται για την απαρτία. Για τις συνεδριάσεις της οικονομικής και της επιτροπής ποιότητας ζωής τηρούνται πρακτικά.

11. Μέλος της επιτροπής δεν μπορεί να μετάσχει στη συζήτηση ενός θέματος, εφόσον ο ίδιος ή συγγενής του έως το δεύτερο βαθμό εξ αίματος ή εξ αγχιστείας έχει υλικό ή ηθικό συμφέρον για τη λήψη απόφασης με συγκεκριμένο περιεχόμενο. Απόφαση που έχει

ληφθεί κατά παράβαση της διάταξης αυτής είναι άκυρη. Στο μέλος που έλαβε μέρος στη συνεδρίαση, κατά παράβαση του προηγούμενου εδαφίου, επιβάλλεται η ποινή της αργίας.

12. Οι αποφάσεις των παραπάνω επιτροπών δημοσιεύονται σύμφωνα με τις διατάξεις για τη δημοσίευση των αποφάσεων του δημοτικού συμβουλίου και αναρτώνται στην ιστοσελίδα του δήμου με ευθύνη του προέδρου.

13. Το άρθρο 97 του Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων (ν. 3463/2006, Α' 114), ως προς τα πρακτικά της συνεδρίασης, εφαρμόζεται αναλόγως και στην Οικονομική Επιτροπή και Επιτροπή Ποιότητας Ζωής.

Β' : Υπόδειγμα πρακτικού συνεδρίασης Επιτροπής

Ελληνική Δημοκρατία

Νομός .....

Δήμος .....

ΠΡΑΚΤΙΚΟ αριθ. ....

Την ..... 202., ημέρα ..... και ώρα ..... στ.....(τόπος) συνήλθε στο δημοτικό κατάστημα σε δημόσια τακτική συνεδρίαση η Επιτροπή.., κατόπιν της αριθ. ....πρόσκλησης του προέδρου.

Επίσης, προσήλθαν και παρέστησαν, οι παρακάτω:

1. ....(Αντιδήμαρχος)
2. ....(Αντιδήμαρχος)
3. ....(τακτικό μέλος)
4. ....(τακτικό μέλος)

κ.ο.κ.

Δεν προσήλθαν, μολονότι προσκλήθηκαν νόμιμα, οι παρακάτω:

1. ....(τακτικό μέλος)

2. ....(τακτικό μέλος)

κ.ο.κ.

Επίσης, στη συνεδρίαση προσήλθε και παρέστη ως γραμματέας της Επιτροπής ο κ....., υπάλληλος με βαθμό .....του δήμου.

Διαπιστώθηκε απαρτία, με την παρουσία .....μελών από συνολικά .....μέλη, και ο πρόεδρος κήρυξε την έναρξη της συνεδρίασης.

1^ο θέμα ημερήσιας διάταξης⁹¹:

«.....
.....»

Ο πρόεδρος έδωσε τον λόγο στον κ. ...., εισηγητή του πρώτου θέματος, ο οποίος έθεσε υπόψη του συμβουλίου τα εξής:

.....
.....

⁹¹Τίθεται ο τίτλος του θέματος, όπως αναγράφεται στην αντίστοιχη πρόσκληση. Σε περίπτωση που το θέμα συζητήθηκε εκτός ημερησίας διάταξης, πρέπει να φαίνεται ότι ακολουθήθηκε η προβλεπόμενη διαδικασία.

.....
.....

Στη συνέχεια, τον λόγο πήρε ο κ. ...., ο οποίος επισήμανε τα εξής:

.....
.....
.....

..

Τέλος, το λόγο πήρε ο κ. ...., ο οποίος είπε:

.....
.....
.....

Στη συνέχεια, ο πρόεδρος διατύπωσε την οριστική πρόταση προς ψήφιση και κάλεσε τα μέλη να ψηφίσουν σχετικά με το θέμα. Οι σύμβουλοι ψήφισαν ως εξής:

Υπέρ της πρότασης ψήφισαν .....μέλη, και ειδικότερα οι κύριοι:

.....
.....
.....

Κατά της πρότασης ψήφισαν .....μέλη και ειδικότερα:

.....
.....
.....

Λευκή ψήφο έδωσαν .....μέλη, οι κ.

.....

Ο κ. ....απέιχε από την ψηφοφορία.

Κατόπιν των ανωτέρω,

Η Επιτροπή... αποφάσισε (ομόφωνα ή κατά πλειοψηφία⁹²)

.....
.....
.....

Στη συνέχεια, το συμβούλιο προχώρησε στη συζήτηση του δεύτερου θέματος ημερήσιας διάταξης.

---

⁹² Η απόφαση θεωρείται ομόφωνη ή κατά πλειοψηφία επί των καταμετρούμενων ψήφων, ακόμα και στην περίπτωση που σύμβουλοι έχουν αρνηθεί να μετέχουν στην ψηφοφορία ή έχουν δώσει λευκή ψήφο.

2ο θέμα ημερήσιας διάταξης:

“.....
.....”
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

Ο πρόεδρος, αφού εξαντλήθηκαν τα θέματα της ημερήσιας διάταξης, κήρυξε τη λήξη της συνεδρίασης της Επιτροπής.

Ο πρόεδρος

.....
(υπογραφή)

Ο γραμματέας⁹³

.....
(υπογραφή)

---

⁹³ Εννοείται ο υπάλληλος του δήμου, ο οποίος εκτελεί χρέη πρακτικογράφου.

Γ': Υπόδειγμα απόφασης

Σημείωση: το υπόδειγμα που παρατίθεται σκοπό έχει να αποτελέσει οδηγό και να διευκολύνει τις υπηρεσίες στη σύνταξη αποφάσεων της Επιτροπής χωρίς, ωστόσο, το ακριβές περιεχόμενο του να είναι δεσμευτικό για αυτές.

ΑΝΑΡΤΗΤΕΑ ΣΤΟ ΔΙΑΔΙΚΤΥΟ⁹⁴

Ελληνική Δημοκρατία
.....⁹⁵

Νομός .....

Δήμος .....

Απόφαση αριθ. ..../202...**Θέμα: «...»**

Την ..... 2021, ημέρα .....και ώρα .....στ.....(τόπος) συνήλθε στο δημοτικό κατάστημα σε τακτική συνεδρίαση η Επιτροπή..., κατόπιν της αριθ. .... πρόσκλησης του προέδρου. Ο πρόεδρος, αφού διαπίστωσε την ύπαρξη απαρτίας, κήρυξε την έναρξη της συνεδρίασης.

Ο πρόεδρος της Επιτροπής, αναφερόμενος στο δεύτερο θέμα της ημερήσιας διάταξης, έδωσε το λόγο στον εισηγητή κ. ...., αντιδήμαρχο, ο οποίος εισηγήθηκε τα κάτωθι:

.....
.....
.....

Αφού τελείωσε η εισήγηση, ακολούθησε διαλογική συζήτηση, όπως αυτή αποτυπώνεται στο πρακτικό αριθ. ...., μετά την οποία

Η Επιτροπή

λαμβάνοντας υπόψη⁹⁶:

1. Τις διατάξεις:

⁹⁴ Εφόσον προβλέπεται από την παρ. 3 του άρθρου 76 του ν. 4727/2020.

⁹⁵ Αναγράφεται ο τόπος και η χρονολογία.

⁹⁶ Αναφέρονται με πληρότητα όλες οι διατάξεις που αποτελούν έρεισμα για την έκδοση της διοικητικής πράξης καθώς και τυχόν ενδιάμεσες διοικητικές πράξεις, όπως π.χ. η παροχή σύμφωνη γνώμης από συμβούλιο κοινότητας.

- α) .....
- β) .....
2. ....
.....
3. Την αριθ. .... απόφαση του συμβουλίου δημοτικής κοινότητας.....
4. Τα στοιχεία του σχετικού φακέλου.

ΑΠΟΦΑΣΙΖΕΙ (ομόφωνα ή κατά πλειοψηφία⁹⁷)

«.....»

Υπέρ της πρότασης ψήφισαν οι κύριοι:
.....
.....
.....

Κατά της πρότασης ψήφισαν οι κ.κ. ...., επικαλούμενοι τα εξής⁹⁸:

.....
.....
.....

Λευκή ψήφο έδωσε ο κ. ...., ενώ ο κ. ....απέιχε από την ψηφοφορία.

Κατά της παραπάνω απόφασης, χωρεί άσκηση αίτησης θεραπείας σύμφωνα με τις διατάξεις της παρ. 3 του άρθρου 227 του ν.3852/2010. Επιπλέον, κατά της παραπάνω απόφασης χωρεί και άσκηση ειδικής διοικητικής προσφυγή για λόγους νομιμότητας σύμφωνα με το άρθρο 227 του ν. 3852/2010, όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 118 του ν. 4555/2018 (Α' 133) μέσα σε προθεσμία δεκαπέντε (15) ημερών από την κοινοποίησή της ή αφότου έλαβε πλήρη γνώση αυτής⁹⁹.

Ο πρόεδρος της Επιτροπής

.....

(υπογραφή)

Ο Γραμματέας

.....

(υπογραφή)

⁹⁷ Στην περίπτωση που μέλη έχουν αρνηθεί να μετέχουν στην ψηφοφορία ή έχουν δώσει λευκή ψήφο, η απόφαση θεωρείται ομόφωνα ή κατά πλειοψηφία επί των καταμετρούμενων ψήφων.

⁹⁸ Πρέπον είναι να παρατίθενται οι απόψεις των μελών που μειοψήφησαν ή έδωσαν λευκή ψήφο ή αρνήθηκαν να ψηφίσουν.

⁹⁹ Σε περίπτωση που η απόφαση είναι κανονιστικού περιεχομένου, η προθεσμία των δεκαπέντε (15) ημερών άρχεται από τη δημοσίευσή της ή την ανάρτησή της στο διαδίκτυο.

